

**FINTA ISTVÁN:
HÁROM MATYÓ LÁNY**

A borítólapon lévő kép címe: Kislány a vadonban...
Fényképezte: Finta Katalin

HÁROM MATYÓ LÁNY

KISREGÉNY

ÍRTA:
FINTA ISTVÁN,

valamikor, a 1960-1970-es években.

Hagyományos gépirásból számítógépbe átírta
és kiadásra szerkesztette leánya:

Finta Kata,

2017. december 16-tól december 23-ig

Bögözi Beke Zoltán Udvarhely megyében született. Ott töltötte gyermekkorát, ott végezte tanulmányait. Mint tanító, nem tudott elhelyezkedni; hiába adta be a pályázatait úgynevezett jobb helyekre, mert oda mindig számosan pályáztak, és a választás nem rá esett. A tanítónak abban az időben úgy volt jó, ha egyben kántorkodott is, mert így olyan jövedelemre tett szert, melyből tisztességesen meg lehetett élni. Ha pedig a természetbeni juttatásul kapott földekkal jobban törődött, mint az iskolával, a tanítással; akkor abból meg is gazdagodhatott. Hiába volt neki kellemes bariton hangja, hiába járt a próba-éneklésekre a kiszemelt helyekre; soha nem a tehetség, s a jó hang döntött; az állást rendszerint azok nyerték el, akik hajlandónak mutatkoztak a plébános valamelyik rokonát feleségül venni, vagy akit valamelyik zsírosparaszt vőnek előre kiszemelt.

Egy kérvényt írt ő is, - mint abban az időben szokásos volt, - hogy a jobb helyre mindig a protekciósok kerültek be, mint állami tanítók. Neki nem volt támogatója, ezért még csak nem is csodálkozott, mikor megkapta a kinevezését és a beosztását; természetesen olyan helyre, ahová senki nem akart menni. A térképről és a helység-névtárból megtudta, hogy a Nógrád megyei Sárfalva kicsinek valóban kicsi, viszont a távolság annál nagyobb minden közlekedési úttól és várostól. Azt belátta, hogy neki mindenképpen állásba kell menni, mert meg kell keresnie a mindennapi kenyeret, tehát nem várhat tovább; de leginkább azért, mert a menyasszonya, Rugonfalvy Kiss Irén, nem volt hajlandó várakozni tovább. Mit tehetett volna más? Megtartották az esküvőt, elfoglalták az állást ott, az „Isten háta mögött,” mert mihelyt odaértek, azonnal meggyőződhetek arról, hogy az valóban ott van.

Az iskolával egybe épült természetbeni lakás elég szép volt. Kibérelhette a község vadászterületét elég olcsón, évi tíz pengőt fizetett érte. A környéken bőven volt erdőség, és ott vad is, vadászni lehetett. Ez biztosította a hús-ellátást. A kertjükben bőven megtermett a konyhára szükséges minden zöldségféle. Tekintve, hogy a tanítót mindig a „nemzet napszámosa”-ként kezelték; a fizetés valóban csak a napszámoséhoz illő volt.

De minek is kellett volna több, mikor ott azt úgy is nehéz lett volna elkölteni, hiszen nem volt ott sem bolt, sem kocsmá. Mégis megéltek, sőt, boldogan éldegéltek. A község nevének eredete után sem sokat kellett kutatni, mert, ha - tekintettel a sárra - országos versenyt írtak volna ki, bizonyos, hogy elnyerte volna a bajnok címét.

Az év nagyobb részében mind a gyerekeknek, mind a tanítójuknak még az iskolába is falábon kellett járniuk.

A ma élő nők csak ma jutottak el oda, hogy megismerhették a „családtervezés” csínját-bínját, és a megvalósítás módját. Akkor ugyanis még nem volt ÁB, sőt, az törvénytelenül való gyakorlása is tiltott volt; az „Antibébi-pirulák” feltalálói még meg sem születtek, különben sem volt még akkor vegyipari egyetemünk, ahol ezek kotyvasztására megtanították volna őket. Viszont a szerelmet akkor is ismerték, gyakorolták; a természet által az emberekbe oltott ösztön akkor is működött. Azzal is tisztában voltak, hogy a gyermeket élelmezni, ruházni kell. Azt ugyan tudnának akár többet is; az élelmezés, ruha megoldható, de a taníttatás, az internátusi díjak fizetésére képtelenek fedezetet teremteni. Kedvezményekhez jutni ugyancsak nem juthatnak, az csak a protekciókat illeti. Más megoldáshoz kellett folyamodniuk. Tudták azt, hogy a fővárosba akarnak jutni, nem szükséges a Keletiig váltani a jegyet, akár Rákoson, vagy Kőbánya felsőn ki lehet szállni, a fiatalok gyalog vagy villamoson is eljutnak.

Valamit elhatározni nem nehéz, de betartani már nem mindig könnyű. Elég gyakran megtörténik, hogy a vonaton utazók nem figyelnek, vagy elszunyókálnak, csak mikor a vonat már elindult, eszmélnek fel. Ezért megeshet, hogy elmulasztják a kiszállást; érthető, hogy ennek következménye van: Sándornak keresztelték. Azzal vigasztalták egymást, hogy egyet, ha messze is, innen is tudnak tanítani. Az esetek következménye után jobban ügyelnek az előírások betartására.

A kis Sanyi pedig vidáman élt, nőtt, fejlődött. Helyben kijárta a falusi iskolát, Gyarmaton a középiskolát, Debrecenben a Gazdasági Akadémiát; összeszedte a tudást arra, hogy maga keresse meg a kenyerét. Arra gondoltak a szülei, hogy már ők elég öregek ahhoz, hogy ne kelljen kiszállni a peremkerületekben.

De bizony, jelentkezett a következmény, melynek a keresztségben Veronika nevet adtak.

Sanyi, mint mezőgazdász, egyelőre egy uradalomban helyezkedett el, mint gazdatiszt. Hogy el ne késsen, azonnal megházasodott; szabályos időre megékezt az első gyerek, egy évre rá a második; mindkettő leány; az előbbi Borbála, a másik Erzsébet nevet kapott.

A felszabadulás után Tiszafüzesen a „Boldogság Termelő Szövetkezet” agronómusa lett. Bizony, itt nem a legkönnyebb volt a dolga, mert a községe nevében ugyan ott szerepel a Tisza szó, de bizony a víz mégis csak messze esett tőle; ráadásul ez a táj az országban csapadék ügyében a legszegényebb, ezért nem éppen könnyű a gazdálkodás. Ráadásul városoktól, piacoktól messzire esett.

A tagság átlagos életkora meghaladta az ötvenet; a fiatalok a városokba távozott és ott, inkább az iparban helyezkedtek el. Sanyi tudta, hogy más lesz a helyzet, ha elkészül a második tiszai-vízilépcső, mert a felduzzasztott mesterséges tó el fog érni egészen a falu aljáig.

Az idő nem állt meg, az otthonhagyott kis testvére, Veronika, - aki egész életében csak a Vera névre hallgatott, - közben nagyra nőtt. Neki mindig erre a pályára volt kedve.

A két öreg szülő, ha nehezen is, de kiizzadták a taníttatásához szükséges összeget. Ő meg is hálálta azzal, hogy mindig kiválóan tanult.

Az egyetemen az öreg professzora észrevette, hogy a tanítványának nem csak hajlama, hanem határozott tehetsége van, kiváló sebésznek ígérkezik; ezért minden operációjánál még tanuló korában mellette kellett lennie. Amikor a diplomáját kézhez vette, nem engedte vidékre menni, hanem kieszközölte, hogy mint segédtanárt osszák be melléje.

Ő volt az első nő az országban, aki ilyen fiatalon, ilyen magas pozícióba juthatott. Már az első évben bebizonyította, hogy erre a bizalomra méltó volt.

Az előregedett főnökének a keze kissé reszketett, így nem merte már vállalni a nehezebb operációkat, ő helyettesítette - csodálatos sikerrel; már egész Európában emlegetni kezdték a nevét.

A nemesi előnevet az öregek már akkor elhagyták, mikor Sárfalvára kerültek; ilyen szegény helyre sehogy sem illett a fellengzős nemesi előnév; így ők már csak egyszerű Beke néven lettek az anyakönyvbe bevezetve.

Vera már középiskolás korában, később az egyetemi évei alatt, minden nyarat a Balaton mellett töltött. Megtehetette, mer két idős rokona, egyik Akarattyán, másik Almádiban töltötte a nyugdíjas éveit. Azok örültek, hogy magányukat kissé vidámbbá teszi egy ilyen életvidám fiatal. Csak egyetlen baj volt, az, hogy ezek már meghaladták a nyolcvanadik évüket, előrelátható volt, hogy az olcsó nyaralási lehetőség belátható idő múlva megszűnik. Vera azt mindig szervezte, hogy valahol a Balaton partján szerez egy kis telket, s arra épít egy kis házacskát. Azonban azt is tudta, hogy ott a telkeknek csillagászati számokat meghaladó magas ára van, és az építési költségek is olyan magasságot érnek el, hogy azt a fizetéséből csak hosszú évek múltán, ha el tudja érni. Közben múlnak az évek, elröppen a fiatalság, esetleg az arc is ráncosodni kezd; mindig törte a fejét, hogy mi módon tudná biztosítani továbbra is a Balatonnál az olcsó nyaralást. Székely származású volt, csavaros eszű, nem csoda, ha rátalált arra, amit keresett. Egész egyszerű az; a kapitalisták bebizonyították azt, hogy legjobb életmód az, ha más dolgozik, és ők munka nélkül hasznosítják, amit azok előállítanak. Ehhez még az sem mindig szükséges, hogy az ember másokat kizsákmányoljon.

Azonnal hozzáfogott a terve megvalósításához. Az elmúlt évben az öreg sebész-professzorát elkísérte egy orvos-kongresszusra, Svájcba; ott látott egy elárusító helyet, ami nagyon megtetszett neki. Boronákból épített faház volt, magas tetővel. Azt otthon is fel lehetne építeni. Itt ugyan, drága a faanyag ára. De azt helyettesíteni lehet téglával; csak nyáron lenne arra szükség, tehát elegendők a vékony falak. Áránylag nem is kerülne sokba. Leült, és hozzáfogott, hogy emlékezetből elkészítse ennek a tervrajzát. Jó ideig ez volt az esti szórakozása.

Karácsonykor pár napi szabadsághoz jutott. Elindult Tiszafüzesre, a bátyját meglátogatni.

Egy napot arra fordított, hogy Horton, Csányban a TSz vezetőivel tárgyalt; szerencsére ott volt egy gyöngyös vidéki TSz elnök is; annak a szervezetnek a zöldségtermesztés volt a fő foglalkozási ága. Aztán tovább utazott.

A bátyja kerek húsz évvel volt idősebb nála, a lányai is nagyra nőttek; az idősebb már egyetemista, a másik ebben az évben érettségizik.

A két lány örömmel üdvözölte a vendégül érkezett nagynénit, ki nem is olyan sokkal volt náluk idősebb. Csak őket találta otthon, mert az ilyenkor még a közös-gazdaságban foglalkozik, csak este szokott hazaérni. Megindult az ilyenkor szokásos trécselés, kérdezősködés, de Vera hamar félbeszakította.

- Húgocskáim! Szeretnétek-e nyáron a Balatonnál nyaralni?

- Aranyos nénikém! Ha ezt meg lehetne valósítani...

- Azt bizony, meg lehet, csak szükséges, hogy apátok ellen, mi hárman összeesküdjünk. Vagyis a ti segítségetekre nagy szükségem van.

- Hiába minden, a mi jövedelmünk nem elég, hogy abból nyaralásra is jusson valami; elég, ha apánk taníttatni tud.

- Mindig csak nagyapóékhoz mehetünk Sárfalvára. Az igaz, hogy az is gyönyörű vidék, de csak az, és más semmi. Fiatalok vagyunk, egy kis szórakozás, néha-néha tánc is ránk férne. De az csak álom...

- Meglátjátok, hogy meg lehet, meg tudjuk valósítani. Csak segítsétek, hogy megvalósítsuk, amit én kifundáltam...

- Még látatlanban is vállaljuk.

- Mi mindenben vagyunk, amit te akarsz.

Vera egy nagy papírlapot terített ki az asztalon. Egy épület tervrajz volt elő- hátsó- és oldalnézetben, távlati látkép, és alaprajzzal kiegészítve. A két lányka érdeklődéssel nézte.

- Jaj, de szép épület!

- De mi ez?

- Ha szót fogadtok, mi hárman a nyáron ebben nyaralunk...

- De hiszen ezek itt elől mind üzlethelyiségek.

- Pontosan úgy van, ahogy mondod, három kis üzlethelyiség. De itt hátul lesz három kis szoba a három kiszolgáló részére...

- Jaj! Mondd tovább, mondd már! Megöl a kíváncsiság...

- Hát, ezt kell elintéznünk, hogy apátok a TSz-szel ezt most, azonnal felépíttesse; azaz a TSz létesítsen ott termelői, elárusító helyet. Ezt akármelyik város ott örömmel engedélyezi, sőt, segíti, mert nyáron a százezer nyaraló vendég ellátása már közel sem kielégítő. Ez itt virágüzlet, mert a szereleme a Balaton partján is divatos. A virág is divatos, mint hódítási csali. Ez itt zöldséges; enni a nyaralók is szeretnek. Ez pedig gyümölcsbolt; az egészséges életmódhoz kívánatos. Ott bármilyen mennyiségben ezeket értékesíteni lehet.

- Igen, de a TSz-nek ilyen még megközelítőleg sem terem.

- Ha az ma még nincs, holnap még lehet! A második tiszai lépcső elkészült, már is duzzasztják a vizet.

- A tó partja majdnem itt lesz a házatoknál; a zöldségtermesztés nem lesz probléma. Út közben már beszéltem is TSz-vezetőkkel, hajlandók szövetkezni velünk; útba esnek a teherautóiknak, mikor az árut viszik a Balaton felé.

Sárga- és őszibarack itt is van bőven, de itt nem lehet eladni, olcsón fel lehet vásárolni; aztán lehet mg fákat ültetni.

- És virág?

- Már meg is kötöttem az egyezséget egy Buda környéki virágkertésszel, szívesen társulnak azok is.

- Én úgy látom, hogy te a terved sikerét egészen biztosra veszed.

- Feltétlenül, ha apátoknak csak egy kis esze is van!

- Aztán van a TSz-nek négy teherautója, ezek naponta hoznák a mindig friss árut. Útközben felvennék a szövetséges TSz-ektől az árut. Ami nekünk kell majd az mind bőségesen terem: Hort, Csány, és Gyöngyös vidékén.

- És kik lesznek az elárusítók?

- Három szép kis matyó leánya, gyönyörű népviseletben. Ma már az üzletekben jó reklám is szükséges; ha látják a szép elárusító nőket, megsokszorozódik a vásárlók száma. Még az is vásárol zöldhagymát, paprikát, paradicsomot, aki nem szereti; csak azért, hogy pár percig incselkedhessen a csinos kiszolgáló lánykával. A háziasszonyokat a mindig szép, friss zöldség csalogatja oda, a gyümölcs pedig mind a fiatal, mind az idősebbeket.

- És honnan veszed a három szép matyó leánykát?

- Nem látod, hiszen most is előtted áll mind a három.

- Hol?

- Itt van Bözsi, ő lesz a zöldséges; Bori a virágokat tűzi a daliák gomblyukába, vagy a kalapjuk mellé, én pedig, mint orvos, az egészségük érdekében gyümölcsöt árulok nekik...

- Remek lesz, egyenesen mesés...

- Nos, igen, de hát akkor mikor nyaralunk?

- Nagy csacsi vagy, hogy nem rá erre. Először is lesz szép lakásunk ingyen; a munkánkért fizetést kapunk, így lesz költőpénzünk is; a dolgozót ma nem lehet kizsákmányolni, a munkáért fizetés jár.

- És a napozás, fürdés, szórakozás?

- Böven jut arra is idő. Munkaidő napi nyolc óra, reggel héttől délután háromig.

Aztán jöhet a strand, napozás, fürdés, csónakázás, vitorlázás; este szórakozás, zene és tánc, stb. Matyó-díszben csak az üzletek nyitva tartás idejéig leszünk. Délután bikini, - ott ez a divat - este természetesen divathölgyek leszünk. Délelőtt fontos a tökéletes palócos kiejtés, a kissé vaskos falusi kifejezések. Bennünket, mint nógrádi származásúakat, egyikünket sem kell erre külön tanítgatni. Munka után a legtisztább irodalmi nyelv. Lényeges, hogy lehetőleg a dél-előtti kiszolgáló lányokat senki se tudja azonosítani a délutáni divathölgyekkel.

- Szóval az a legfontosabb, hogy olyan tűzről pattant falusi szépségek legyünk. Arra sem kell tanítani titeket, hogyan enyeleg a falusi legény a babájával, így jól tudjátok, hogy a lány hogy viselkedik; jó, ízes mondásokat lehet mondani, s amúgy parasztosan odakoppintani, ha valamelyiknek tilos felé indulna a keze...

- Kezdem érteni. Az biztos, hogy ez remek szórakozás lesz.

- Ez semmi.

Azt tudjátok, hogy én a szabad időmben írni is szoktam, már van egy regényem, amely megjelent nyomtatásban; most fogtam a második megírásához, amelynek a címe:

„A három matyó lány.”

Ennek majd ott gyűjtöm az anyagot.

- Miért nem Mezőkövesden?

- Mert ott sokkal eredetibbek leszünk, elnézegetlek titeket, megállapíthatom, hogy teljesen megfeleltek-e a férfiak ízlését kielégíteni.

Veszetten csinosak lettetek már, aztán az a matyó ruha kellőképpen kiemeli az alakot. Ehhez járul a jó palócos kiejtés, az ízes falusi kifejezések. Szóval: minden rendelkezésünkre áll, ami a férfiaknak csalétekül szolgálhat.

- Ami azt illeti, te minket minden tekintetben túlszárnyalsz.

- Ne hízelegj, Böske! Attól tartok, hogy a pisze orrocskád sokkal vonzóbb lesz, s te leszel az első, akinek lakodalmán részt kell vennünk.

- Én csak utánatok...

- Jó, de majd meglátjuk. Folytatom.

A regényemhez az anyaggyűjtés legjobb módja az, hogy mind a három helyen magnót szereljünk fel, szalagra vesszük, ami érdekesnek ígérkezik. Lesz fényképező- és felvevő készülék is, amit lehet, azon megörökíthetjük. Esténként, amikor nem megyünk mulatni, akkor azokat lehallgatjuk, biztos vagyok benne, hogy remek szórakozás lesz.

Addig apátok az itteni csinosabb lányok közül betanít hármat, hogy ha szükség lesz az utánpótlás, mindig rendelkezésre álljon. Én arra gondolok, hogy már lakodalmak is lehetnek. Természetesen csak akkor, ha jól játszátok majd a szerepeteket.

- Abban is bizonyos lehetsz, nénikém.

- Meg könnyű is lesz, mert te is velünk leszel, és lesz, akitől példát veszünk.

- Szóval, látom, hogy megértettetek, hogy mi lesz a teendőnk. De látom, hogy apátok most fordult be az utca-sarkon, mindjárt hazaér. Majd vacsora után feltálalok neki mindent, nem hiszem, hogy nehéz dolgom lenne. De akkor lesz szükség a ti segítségetekre, ha makacskodni próbál. Mindent fel kell használni a siker érdekében. Ha majd a szükség úgy kívánja, még sírjátok is, mert a férfiak rendszerint nem bírják a könnyeket. Már úgy gondolom, azért, mert ti itt falun teljesen el vagytok temetve, itt valamire való udvarlótok soha nem akad; ti soha nyaralni sem mehettek, mint mások.

Legtöbb fiatal szórakozik, ti itt bepenészedtek.

Nem is tudom, miért beszélek; a mai lányokat már nem kell ezekre oktatni.

Hazaérkezett az apa; nagy örömmel üdvözölte régen látott húgocskáját. Szép, hogy gondolt rájuk, és végre el is látogatott ide. Hallotta húga sikereit, hiszen gyakran lehet olvasni a lapokban is róla. Egy hete Szolnokon egy kirakatban megpillantotta a regényét; természetesen megvásárolta. Le sem tette a kezéből, amíg a végére nem ért. Határozottan remekül festi abban a szegény nógrádi palócok életét. De úgy gondolja, hogy illő lett volna a bátyjának egy „tiszteletpéldányt” küldeni.

- Hogyisne! Ha tiszteletpéldányokat osztogatok, akkor fuccs a balatoni nyaralásnak, szóval: kell a pénz. A bátyám is nyugodtan megfizetheti, egy példány árát. Csak ezeket a kislányokat sajnálom; szegénykéik nem csak, hogy nem nyaralhatnak a Balaton partján, de itthon csak az unatkozás vár rájuk, semmi szórakozásra nincs lehetőség.

- Mehetnek a nagyszülőkhöz Sárfalvára nyaralni, gyönyörű vidék.

- A vidék valóban gyönyörű, de más aztán ott igazán semmi sincs.

- Hiába, ezt neked is el kell ismerned, hogy bárhogy is akarom, nem tehetem, pontosan elég, hogy a taníttatásukhoz szükséges összeget elő tudom teremteni. Azt elhiheted, hogy értük mindent megtennénk.

- És, ha én valami olyasmit javaslok, hogy ez lehetséges lesz, megteszed? Elfogadod majd a javaslatomat?

- Természetesen elfogadnám, de...

- Hagyd! Nem csak neked, nem csak a lányaidnak, de még a TSz-nek is haszna lenne abból; az év végén nem harminckettőt, de kilencvenet osztogatnátok egy munkaegységre.

Aztán a fiatalok sem menekülnének el a faluból, hanem a TSz-ben dolgoznának, mert itt is megkeresnének annyit.

- Ez itt, egyelőre lehetetlen! De mondd tovább!

- Majd vacsora után, hosszú lesz, amit mondani akarok, és ha makacs konok leszel, veszekedünk is.

Ismerem azt a mutuly székelj fejedet, nehezen veszi be a jót.

- Azt tudhatod, hogy, ami bejut, bizonyos, hogy ott is marad.
- Tudod jól, hogy a nógrádi agyagba tavaszon sokszor a fejsze fokával kell beleverni a magot.
- Elhiheted, hogy én a két lánykáddal utánozni fogom azokat. Itt csak egyetlen dolog lehet lényeges: én a két aranyos húgommal nyáron, a Balaton partján akarok nyaralni.

++IV++

Az apja vacsora után helyet foglalt a szokott karosszékében, addig nem is sürgette a beszélgetés folytatását. - Tempósan megtömté a hosszú szárú csibukját finom, finánc által nem látott verpelétivel, és amikor a pipa jól szelelt, csak akkor szólalt meg:

- Bökd ki hát azt a világrengető megoldást.

Vera mosolyogva kezdte meg a mondókáját. Bevezetésül a TSz jelenlegi gazdálkodását, nehéz helyzetét emelte ki, vagyis azt, hogy tulajdonképpen csak vegetál. De jön a víz, a megváltás, napok múlva már megközelíti a házakat, közvetlenül a falu mellett lesz a nagy mesterséges tó. Azért a mély-fekvésű sáros rétért nem kár; azért kapott pénz jól felhasználható lesz fejlesztésre. Itt nem állta meg, hogy közbe ne szóljon:

- Oktathatsz húgocskám, oktatsz. De elhiheted, hogy mindezt, és amit mondani akarsz, azt én is jól tudom. A víz valóban megváltás lesz, és nem minden; a városokat, a piacokat nem hozza közelebb. Mindig versenyképesebbek lesznek azok a TSz-ek, amelyek közelebb vannak a nagyobb városokhoz.

- Igen ám, de itt egy óriási tó keletkezik, és az nem csak vizet jelent. Annak a partjait már ebben az évben ellepik a horgászok sátrai, hétvégeken az autós turisták sokasága a közeli városokból, ipari vidékekről. Azoknak bizony enni is kell.

- Ez valószínű. Tovább!

- Nem mondok sokat, ha öt évet jósolok, a faludban felszöknek a telekárak.

Ezek után egymás után épülnek majd a dolgozók kis nyaralóházai, akik a közeli vidékről idejárnak majd nyaralni.

Sőt, bizonyos, hogy szálloda is épül majd a falutokban, vagyis itt nyaralótelep alakul ki. Bizonyos idő múlva, hasonlítani kezd a Balaton vidékéhez. Ha ti, csak akkor kezdtek hozzá a fejlesztéshez, már elkéstetek.

- Jó. Akkor ma is hozzákezdhetünk a fejlesztéshez. Van víz, öntözhetünk; mehet nagyban a zöldségtermesztés, és más kerti termékek. Nevelhetünk baromfit is nagyüzemszerűen. Asszonyainkkal a téli időszakban tömérdek tojásos száraztésztát készíthetünk, amelyre nem csak rá lesz írva, hogy két- vagy négytojásos; hizlalhatunk is sok sonkamalacot, akár fel is dolgozhatjuk mind jó székelykolbásszá, lepipálhatjuk még a csabait is. De addig, amíg fürdőhely leszünk, kinek adjuk el? Ha tudsz megoldást, mi megcsináljuk.

- Pontosan ez az, amit én már félig meg is oldottam nektek.

Hallgass rám, és meg fogod látni, hogy az én székely eszem is van legalább oly csavaros, mint a tied.

Aztán Vera sokkal részletesebben, mint délután a lányoknak, előadta a tervét. A bátya mindig fokozódó érdeklődéssel figyelte, annyira, hogy ami még sohasem fordult elő eddigi életében, még a csibukja is kialudt a szájában, mert még a szívásáról is megfelekezett. Mikor pedig Vera befejezte, felugrott.

- No, nem irigylem azt a férfit, aki téged feleségül vesz, mert te túljársz annak az eszén. Benne vagyok a tervben. Építeni már hetek múlva is tudunk. Annyi faanyagunk van itthon, hogy bőségesen elég lesz. Jó építő-brigádunk is van. Alapozáshoz kő, homok, murva ott is bőségesen van a közelben, nem kell messziről szállítani. A terved határozottan kitűnő, nem tudtam, hogy a műszaki rajzoláshoz is értesz. Így azt az épületet a szezonig kényelmesen felépíthetjük. Biztosan ad a város telket. Szóval ez nem kerülne sokba. Ezért én már holnap utazom.

- Hová?

- Füredre, a Városi Tanácshoz. Ott elintézem a szükséges ügyeket, hazajövet Horton, Csányban, Gyöngyösön a TSz-ekkel meg egyezek, hogy nekünk biztosítsák a feleslegüket.

Később már erre sem lesz szükség. Mikorra ez a vidék annyira fejlődik, ide is jut minden bőven.

Tovább nem is folytathatta, mert a két lányka kétfelől a nyakába ugrott, össze-vissza csókolták, nagy nehezen tudott megszabadulni a karjaikból.

- Ne nekem köszönjétek, hanem a nagynéniteknek, mert valóban agyafúrtan eszelte ki. Még az is kitelik tőle, hogy ott titeket férjhez ad; az igaz, hogy bőven akad férfiben választék bőségesen lesz, s hogy nénétek azokat is az ujja köré tudja csavarni, meg tudja táncoltatni, az bizonyos. Legfeljebb az lesz a nehéz, hogy azok ilyen falusi libácskákat nem szokták feleségül venni.

- Öregszel, bátyám! Ott a strandon a bikini a divat, s a leánykáidnak olyan csinos alakja van, hogy akármelyik szobrász szívesen megmintázná. Aztán fürdőruhában nem lehet megállapítani, hogy ki falusi, ki városi. És hogy este a selyemruhás divathölgyek előtt leborul a fiatalság, abban biztos lehetsz. Azért csak túlórában fogj hozzá három új matyó kislány kiképzéséhez, még az sem lesz baj, ha azok közül valamelyiket te hozod haza, nem vagy te olyan öreg, hogy másodszor is meg ne házasodhatnál. Ha kiröpítem a leánykáidat, úgy maradsz itt, mint az ujjam, unalmas lesz egyedül...

++V++

A terv kezdett megvalósulni. A város a legjobb helyen biztosított ingyen-telket. A tél folyamán az anyagot is mind oda fuvarozták; homok, murva, kő, faanyag, mész, cement, mind helyben volt, amikor az építő brigád tavasz első napjaiban felvonult az építkezéshez. Terv szerint június tizenötödikén már nyitnak. Ennek nem is volt akadály, mer akkorra minden készen állt, már a berendezés, bútorzat is a helyén állt. Az utolsó napon megérkezett az áru, kíváncsan elrendezve a nagy kirakatok is. Már ekkor tömegek ácsorogtak a szép épület előtt.

A nyitás napján már egy órával hamarabb kezdtek gyülekezni a vásárlók. A három matyó kislány alig győzte a kiszolgálást. Bőségesen hoztak készletet, már attól tartottak, hogy minden kifogy zárás előtt. A három talpraesett matyó lánynak nagy sikere volt. Biztos, hogy alaposan kifáradtak a szokatlan munkától.

Vera vigasztalta őket, hogy ez csak egy-két napig lesz úgy.

Aztán beleszoknak, és észre sem veszik, hogy dolgoznak. Az első egy-két nap inkább csak a háziasszonyok, a házimunkákba bekapcsolódott férjek, és gyerekek jöttek, de a harmadik napra már megjelent az ifjúság is, hírért vette a csinos kiszolgálónőknek. Még ha nem is volt szükségük semmire, mind a három üzletbe betértek; virágot, gyümölcsöt, és hidegvacsorához alkalmas kíséretet vásároltak. Az anyák csodálkoztak, hogy a fiuk milyen figyelmes kezd lenni. Eddig nehéz volt, ha valami gyorsan kellett, vásárlás céljából leszalasztani, most kérés nélkül is megtették.

Nem csak a kiszolgáló nők tetszettek, hanem azok ízes palóc beszéde is.

Természetesen nem fukarkodtak a megjegyzésekkel, amelyre rendszeren igen találó visszavágást kaptak. Próbáltak incselkedni, sőt, olyan is előfordult, hogy alaposan odakoppintottak a körmükre, ha gyanús mozdulatra indult a kezük. Az utánpótlás mindig a délutáni órákban érkezett, azt, akik hozták, raktározták, helyezték el, hogy reggeli nyitáskor zavartalan legyen a forgalom. Hiába hoztak bőségesen minden áruból, de különösen a gyümölcs és a virág teljesen kifogyott. Az ifjúság ennek örült, mert többször is visszatérhettek, vételkényszer nélkül, csak érdeklődni, hogy nem érkezett-e újabb szállítmány.

Egy kissé el is csodálkoztak, hogy az egyszerű falusi lányokat nem lehet zavarba hozni, azok amúgy jó falusiasan, de alaposan visszavágnak.

Délutánonként bikinisen a kert hátsó kijáratán át rendszeren lejárta a strandra; napoztak, fürödtek, de legjobban szerettek vitorlázni. Verának már az előbbi évekről volt egy kis vitorlása. Ezen messze kijártak a vízre, ha csak az idő engedte. Ennek is eredménye lett, mert a nagy vitorlások rend szerint körülvették őket. Ők ugyan tudtak volna gyorsabban is haladni, de a három csinos lány vitorlását alaposan meg akarták figyelni, és készen állni, ha esetleg beköszönne olyasmi, mint az 1944-es szélvihar, örömmel vállalták volna a mentő szerepét.

Az biztos, hogy olyan ügyesen csinálták, hogy senki sem jött rá, hogy a hajókázó tündérek, az esti divathölgyek, és az elárúsító kislányok ugyanazok.

Aztán otthon mindig megállapították, hogy még annál is sokkal jobban szórakoznak, mint ahogy azt remélték. Különösen sokat mulattak az ügyesen felvett magnószalagok visszajátszásán, az esetleg sikerült fényképfelvételeken.

Az ifjúság eleinte könnyű prédának tekintette a falusi lánykákat, remek kalandok lebegtek szemeik előtt. Az aztán meglepte őket, hogy a megszokott csalétkeket hallva, csak nevetnek rajtuk. A „gyere fel, nincsenek otthon az öregek” - „hallgasd meg a tánclemezeimet” vagy „nézd meg a bélyeggyűjteményemet!” A nők és szabadságjogaik egy kissé elkényeztették őket. Sokszor elég volt, ha csak intettek, vagy hívták, vagy virágot, esetleg ékszert kínáltak, s azok engedelmesen követték őket a lakásukba, de itt egyik módszer sem volt célravezető.

++VI++

Az egyik napon futó-nyári zivatar vonult végig a város fölött, nem lehetett fürödni sem. A lányok mégsem unatkoztak, lejátszottak az újabb felvételeket, végignézték a fényképeket; azok között sok ismert nevű ember szerepelt. Ezzel sok idő eltelt. Mulattak a fiúk sikertelen küzdelmén. Aztán következtek a szóbeli beszámolók. Bözsi kezdte.

- Láttátok azt az ápolatlan, hosszú hajú dzsesszdobos formájú pasit? Ötszáz forintot ígért nekem, ha zárás után kimegyek a fasorba vele sétálni.

- Az semmi! Nekem az a magas barna ékköves gyűrűt, karperecet és nyakláncot ígért; meg is mutatta. Ha nem hamis, nagyon drága lehet, gazdag fiúnak látszik. Mondtam neki, hogy nem kell, mert nekem olyan már van, a gyűrűt huszonöt forintért vettem, nagy piros kő van benne. Hosszasan magyarázta, hogy az csak réz, s a kő benne csak festett cseh-gyémánt, ami semmit sem ér. Amit ő ad, az mind színarany, a kő valóságos rubin; bizony, ezek áránál nem azt mondják, hogy forint, hanem úgy, hogy ezres. Ha felmegyek a lakására, azt azonnal nekem adja.

Aztán én is részletesen megmagyaráztam neki, hogy apám megtanított arra, hogy legény lakására csak akkor menjek fel, ha az, előbb karikagyűrűt húz az ujjamra.

Van-e neki olyan, mert lehet, hogy ha egyszer olyant hoz, talán elfogadom.

Nagyot nevetett, és azt mondta, hogy erről majd máskor elbeszélgetünk. Nekem bizony tetszik a fiú, de látszik, hogy a nők elkényeztették.

- Gyerekek! Az semmi, amit ti elmondtatok, kismiska az én esetemhez képest. Láttátok azt a daliás olyan harminc év-körüli fiatalembert? Volt a ti üzletekben is, így tudjátok, hogy melyikre gondolok. Határozottan jóképű fiú, tetszik nekem. Be is mutatkozott, hogy ő titkár a kairói nagykövetségen. Sajnos, neki egy hét múlva vissza kell indulnia. Nem bánám meg, ha oda elkísérném őt. Remek volna együtt megnézni a piramisokat, a királysírokat, hajókázni holdas estéken, a Níluson.

Természetesen, hogy ő minden kényelemről gondoskodna, és még azon kívül is csodás ajándékokat adna nekem. Megkérdeztem, hogyan képzelem, hogy vele menjek, mert az biztos, hogy oda ilyen falusi díszben nem mehetek olyan előkelő társaságba, de ő sem vezetheti oda azok közé a szeretőjét. Így hát, milyen minőségben gondolná? Akkor közölte, hogy népes küldöttség megy vele, így egészen könnyű lenne, mint újságíró, vagy riporter mehetnék; ilyenek mindig sokan kísérik az küldöttségeket; ő becsempészne azok közé. Aztán, amit mi út közben együtt és azt is, amit csinálnánk, ahhoz már senkinek semmi köze sincs. Abban a körben az ilyen egészen megszokott, mindennapos jelenség.

- És te mit feleltél neki?

- Áradoztam, hogy én otthon már sokat olvastam az ottani csodákról, hogy azok nekem rendkívül tetszenek, valóban szeretném látni, de nagyon félek, mert nagyon goromba ember az apám, biztos, hogy letörné a derekam, ha megtudná. De még majd beszélünk erről. Ha tudná, hogy ezt komolyan mondtam, mert bizony tetszik nekem a fiú. Ő azt nem is sejti, hogy én már jól ismerem; eddig ugyan csak hírből és látásból. Egy, a nők által elkényeztetett alak. Nem is követségi titkár, hanem főorvos a János kórházban. Elhatároztam, hogy egy kissé megleckéztetem. Megteszem a regényem főhősének. Megint Böske vette át a szót. Nekem más, komoly udvarlóm is akadt, aki nem kalandokat keres.

Mindig ebéd után jön, akkor ugyanis alig van forgalom.

Szépen, úri módon udvarolgat az egyszerű, falusi kislánynak. Elmondta, hogy ő egyszerű ceglédi parasztfiú. Most végzi Veszprém-ben a vegyipari egyetemet. Most járja az utolsó évet. Az állása már biztosítva van a zalai kőolajvidéken; Szent Adorján határában a fűrészekhez lesz beosztva. Jó fizetése lesz, abból egy asszonyt jól el tud tartani. Összeházasodunk. Az nem baj, hogy nekem csak falusi iskolám van, ő tanítani fog, levizsgáztat a középiskola osztályaiból, és akkor én is, mint gépirónő, vagy titkárnő, álláshoz jutok ugyanott; így boldogan élhetünk. Egy kissé ugyan petróleum-szagú a levegő, de azt hamar meg lehet szokni.

- Hm... Jó előre jutottatok. Hogy történt?

- Mindjárt az első napon elmondta, hogy itt táborozik az erdő szélén. Van egy kis katonai eredetű sátra, még az apja hozta azt a háborúból. Neki az jel megfelel. A kosztolást úgy szokta megoldani, hogy vesz egy csomó zöldhagymát, mert az olcsó, hozzá pár deka kolbászt, felvágottat, vagy szalonnát. Ez neki megfelel. Közel van egy forrás, jót iszik utána. Sajnos, a szülei szegények, többre nem jut. Ő így is jól érzi magát. Még koncertet se hallgat este, sem reggel, az erdő madárkái szolgáltatják neki a zenét. Egyelőre ő még nem is kíván többet. Bevallom nektek, hogy mi már terveztünk...

- Valóban rendes gyerekek látszik. Bízhatok benne. Amint már mondtam, zöldhagymáért jött be legelőször. Tréfából megjegyeztem, hogy vásároljon inkább hónapos retket, olyan az, mint a vaj, elolvad az ember szájában; viszont a zöldhagyma szagát megérzi a babája, és nem lehet csókolózni. Két csomagot is adok neki azért a pénzért. Azért azóta is minden nap betér retket vásárolni. Aztán akár van ott valaki, akár nincs, mindig jövet-menet kezdet csókol nekem, az egyszerű kis falusi lánynak. Látszik rajta, hogy egyelőre nem is akar.

- Szóval összegezve a dolgot, beteljesedik, amit már otthon megmondtam, hogy a kis fitos orrocskával halászod ki te először a magadnak való gyereket. Már látom, hogy jövő ilyenkor lakodalmat ülünk itt. A vegyész-mérnököcskének még csak oktatnia sem kell a feleségét, azonnal ketten kereshetnek, és boldogan éltek.

- Óh, az nem lehet. Én csak utánatok jöhetek; én vagyok a legfiatalabb.

- Azt csak bízd ránk. Majd mi is kerítünk magunknak valakit.

- Bözsi kirukkolt, így én sem titkolózom. Azt már említettem, hogy az ékszer-kínálgató fiú tetszik nekem. Tudjátok, olyan, aki mindjárt tetszik minden nőnek; erőteljes, kisportolt alak, szóval nem olyan nyegle „szépfíú” típus. Fellépésén tetszik, hogy eddig azok örömmel mentek fel a szobájába, mert az bizony manapság eléggé szokásban van. Rá volt írva az arcára, hogy meglepte, amikor az egyszerű falusi lányka nem dől be neki. Az is rá van írva az arcára, hogy amit akar magának, azt megszerzi. Sorba próbálta a fokozatokat, mert már az ékszereknél tart. Természetesen egyelőre csak szeretőt akar. Az látszik rajta: semmilyen áldozattól nem riad vissza, hogy a célját elérje.

Egyébként építészmérnök. Az is megfelel a valóságnak, hogy megnyerte az algériai pályázatot és most két évig sportkombinátot épít Oránban. Tehát még a falusi libácskának sem hazudott. Pár nap múlva indulnia kell, hogy ott megkezdje a munkát. Én bizony gondoskodtam arról, hogy ne feledje el a füredi virágüzletet. Különösen az a strandkép olyan, hogy még a nyál is kicsordul, valahányszor az a kezébe kerül. Már pedig az biztos, hogy minden este nézegeti, sőt, abban is reménykedem, hogy még álmaiban is fel-feltűnik neki. Nem árt, ha kissé megtanul gondolkozni is, s ha rájön arra, hogy nem csak az a fontos, hogy vágyai kielégítést nyerjenek. Biztos, hogy én is megszerettem, és minden áron meg akarom szerezni magamnak. Ez pedig egy olyan elbizakodott fiúcskánál nem is olyan könnyű. Tudom, hogy a tervem sikerülni fog. Lefogadom veletek, hogy egy évnél tovább nem fogja bírni; valamilyen ürüggyel hazaszalad, és meg fogja kérni a tanulatlan falusi leányka kezét.

- Te sem maradsz hátul, mint a húgod.

- Az lesz még csak igazi felvétel, mikor ott térdel a díszbe öltözött matyó leányka előtt; nem is szólva, a megörökített hangjáról.

- Ilyen gyors előrehaladásra még én sem számítottam. Még ma írni fogok a bátyámnak, hogy siessen az utánpótlás kiképzésével, mert már itt is bizonyos, hogy arra szükség lesz.

- Tehát én is beszámolok nektek Lenyomoztam én is a titkáromat, mondhatom, hogy jól sikerült. Legfőbb informátorom a főnöke, az idős orvosprofesszor volt, és mások is bőven szolgáltatnak adatokkal.

Valóban Egyiptomba megy. Kíséri a Párt- és kormány-küldöttséget, de nem, mint követségi titkár, hanem mint orvos; hátha út közben valakinek orvosra lenne szüksége. Abban igaza volt, hogy mint újságíró, riporter mehetnék én is vele, az ilyen küldöttségeket mindig egy sereg kíséri, nem volna megoldhatatlan feladat becsempészni azok közé. Még sokba sem kerülne neki, mert a kiadásokat ilyenkor az államkassza fedezi. A másoktól szerzett értesüléseim még érdekesebbek. Valóban tehetséges ember, úgy is mondható, hogy Zseni. Máris több jelentős új gyógyszert állított elő, most egy még fontosabb előállításán dolgozik. Az eddigiek arra mutatnak, hogy ez sikerül neki. De a legfőbb hobbija a nők elkápráztatása. Alakja, fellépése határozottan alkalmassá is teszi erre. Mindig valamilyen magas beosztásúként lép fel; mint nálam, hogy ő nagykövetségi titkár. De néha attasé, kormány megbízott, nagyvállalati igazgató, pártvezér, sőt, már egyszer miniszter-helyettes is volt. Úgy ért a maszkírozáshoz, átalakuláshoz, hogy egy színházi maszkírozó mester is megirigyelhetné. Ez pedig természetesen imponál a nőknek, sokan bedőlnek neki. De tudjátok-e, hogy mi a legérdekesebb? Szeptembertől kezdve én leszek a hivatali főnöke, ugyanis az öreg sebészprofesszor külföldre megy, és a helyére engem neveztek ki. Neki erről még csak halvány sejtelme sem lehet, hogy a főnöke, és a gyümölcsárus matyó menyecske egy és ugyanaz a személy. Ugy-e, hogy jól választottam őt, a most készülő regényem főhősének? Ebből aztán igazi jó regény lesz.

- Igazad volt karácsonykor, hogy itt a nyáron remekül fogunk mulatni.

- Nem csak mulatunk, hanem szórakozunk is.

++VII++

Egy hét telt el az értekezletük óta; megint a szobába szorultak, mert ismét egy hatalmas felhőszakadás zúdult a városra. Most is volt beszámoló. A legérdekesebb ez alkalommal is a Bözsié volt.

- Képzeljétek, mi történt ma délbén? Az én ötszázforintosom újra megjelent. Most felemelte a taksát, ezret ígért, ha üzletzárás után, felmegyek a lakására. Valami igen gazdag pasi lehet.

Ötszázat előlegként letett a pultra, a másik felét aztán a lakásán adja át. Nem volt senki az üzletben; ez elég gyakori; így ő kileste az alkalmat. Most jól megfigyeltem; a bal arcán van egy szemölcs, és az ujján egy pecsétgyűrű. Természetesen most is visszautasítottam az ajánlatát.

Ekkor erőszakoskodni próbált. Én erőteljesen védekeztem, de erős, és ezért nem tudtam szabadulni a karjaiból; így hát kiabálni kezdtem. Ekkor felpattant az ajtó, és megjelent az én retkes fiúm. Csak azt láttátok volna, hogy mi történt! Az nem teketóriázott sokat, elkapta annak a hosszú, göndörített sörényét, elrántotta, aztán adott neki két olyan hatalmas pofont, hogy azt még késő öregségében is megemlegeti; megfogta hátul a nadrágját, az ajtóhoz hurcolta, és kipenderítette az ajtón, de még a lábával is segített; s mint egy béka, terült el a kövezeten.

Mindezt egy szó nélkül tette. Aztán lassan odasomfordált hozzám, és csendes hangon kért, hogy bocsássak meg neki, hogy jelenlétében kissé elragadtatta magát; de ő úgy érzi, hogy bármi áron, de mindig meg kell védelmeznie a menyasszonyát.

Amikor csodálkozva néztem rá, odamutatott a kezemre, én észre sem vettem, hogy mikor húzhatta fel, de egy karikagyűrű volt az ujjamon.

És csak ekkor mutatkozott be formálisan. Akkor tudtam meg a nevét: Kemény Ferenc a neve. Láttam, hogy az meg is illeti, az előző jelenet volt erre bizonyosság. Mentegetőzött, hogy előzetes felhatalmazásom nélkül így járt el, de látja, hogy itt még máskor is hasonló támadások érhetnek. Bizonyos, hogy ő a menyasszonyát mindig, és mindenki ellenében meg fogja védelmezni. Aki próbálkozni mer, az mind így jár. És mit gondoltok, hogy én mit tettem?

- Na, mit?

- Azt, amit ti is tettetek volna a helyemben. Nyakába ugrottam, és összecsókoltam. Így történt az, hogy én az eljegyzésem után tudtam meg csak, hogy a vőlegényemnek mi is a neve. Szerencsére nem jött senki, így elbeszélgettünk egy darabig. Megismételte, amit már a múltkor is mondott, hogy azonnal, ahogy kézhez veheti a diplomáját, megesküszünk, és visz engem Zalába.

Aztán mentegetőzött, hogy az eljegyzésünket még csak meg sem ünnepelhetjük, még csak egy pohárka édes likőrrel sem tud megkínálni, mert bevallja, hogy az útiköltségén felül egy vasa sincs, az egész készlete ráment a gyűrűkre. Ez volt a legfontosabb, mert biztos akart lenni abban, hogy a következő év alatt engem senki sem halászhat el előle.

Meghatott, így felajánlottam neki kölcsönképen a pasi által hagyott ötszázforintost. Borzasztóan megsértődött, hogy én őt ne tartsam hozományvadásznak, sem selyemfiúnak. Alig tudom megbékíteni.

Aztán kikísértem a pályaudvarra. Búcsúzásnál ott, mindenki előtt összecsókoltam. Csak akkor vettem észre, hogy izgalmamban megfeledkeztem a palócos beszédről. Hosszan kutatva nézett rám, és megjegyezte:

- Bözsikém! Az én érzésem, hogy te valahogy mégis csak becsaptál engem.

- Esküdtem, hogy nem, és, hogy az biztos, hogy őt nagyon szeretem, és hűségesen várni fogok, míg megszerezheti a diplomáját. Már mozgott a vonat, újra összecsókoltam, alig tudott felugrani a mozgó vonatra.

A két társa összeölelgette, szerencsét kívánt neki, örültek, a különös körülmények között létrejött menyasszonyságnak.

- Én hiszek abban, hogy jól választottam, ez engem csak magamért, nem érdekből szeret. Az igaz, hogy már beiratkoztam az egyetemre, de nem tanulok tovább; készülök Zalába, megelégszem ott egy titkárnői állással is. A kettőnk fizetése biztosítani fogja, hogy boldogok leszünk.

- Én is pontosan így tettem volna a helyedben, - jegyezte meg Bori. A te Ferkód valóban jó fiúnak látszik; biztosan megalapozza a jövőtöket. Az egyáltalán nem baj, hogy nem városban éltek. Biztos, hogy pár év múlva már autótok is lesz, és akkor már semmi sem lesz távol, akármikor elszaladhattok a városokba szórakozni. Már csak azért is.

Nálunk is minden lehet a mérnökömmel, nem lehetetlen, hogy majd egy napon esküszünk; és én is mehetek Afrikába, nászútra.

- Hanem gyerekek fontos, mert egyről megfélekedtünk.

Az eljegyzést meg kell ünnepelni, még akkor is, ha nincs itt a vőlegény, neki küldünk egy levelet mindhárman aláírásával, hogy mint tanúk, mi is gratulálunk, s tudja azt, hogy a kis menyasszonya hűségesen várakozik rá. A mulatság költségét itt én vállalom.

++VIII++

Átmentek a közeli vendéglőbe, és ott remekül mulattak, táncoltak. A kis Bözsit csak az bántotta, hogy egy év nagy idő, az alatt ők is szereznek maguknak valakit, láthatja, hogy itt pihenni sem hagyják őket, mindig viszik táncolni, kézről-kézre adják őket a táncosok. - Egyik szünetben Bori nagy nevetéssel tért vissza az asztalukhoz.

- Vera! Én is utazom veletek Egyiptomba...

- Hogy-hogy?

- Látjátok ott azt a daliás lovagot? Ott annál a sarokasztalnál? Ő a miniszter-helyettes, aki majd a küldöttséget vezeti. Egy gazdasági és egy kulturális egyezmény aláírásáról lesz szó. A titkárnője férjhez ment, az ő pótlásáról kell gondoskodnia. Ő engem alkalmasnak lát, és szívesen felvenne, még oda is elkísérhetném. Kettesben szép kirándulásokat tehetnénk.

- Elég messze van tőlünk, de én úgy látom, hogy az én követségi titkárom, - habár mintha az arcát egy kissé kozmetikázta volna.

- Látjátok? Ott az arcán a szemölcs; a kezén is láttam a gyűrűt, tisztán megfigyelhettem, hogy a címer közepén jól látható a kardot tartó kéz.

Úgy látszik, hogy neki a három matyó lány közül akármelyik megfelelne. Az igaz, hogy azt nem tudhatja, hogy mi azokkal azonosak vagyunk. Az estélyi ruhás hölgyek egy kissé másképpen mutatnak.

Nyáron elég gyakori, hogy a zivatarok naponta ismétlődnek. A következő nap is a szobába kényszerültek a lányok. Nem mehettek fürödni, vitorlázni. Folytatták a beszámolókat. Mindhárman minden nap akadt valami érdekes esete. Néha még több is. A nyaraló fiatalság érdeklődését nagyon felcsigázta a három szép elárúsító matyó leány. Eddig ugyan nem sikerült eredményt elérni, de tovább kísérleteztek.

Előfordul az is, hogy valamelyik Borinál megvásárolja a virágot, de azt felajánlja a zöldséges Bözsinek, vagy Verának. Megfigyelhették, hogy tömérdék zöldpapríkát, paradicsomot vásárolnak, de ugyanaz a helyzet a gyümölcsös boltban is; nem valószínű, hogy mindazt maguk eszik meg.

Olyan is van, amelyik a megjelenésével akar hatni, a másik a bókók halmazát találja fel pillanatok alatt, de az értékes ajándékok, ékszerek kínálgatása is gyakori. Mind a háromnak, minden nap akadna partnere. Az is látszik, hogy nem feleséget keresnek, inkább rövidtávra gondolják a kapcsolatot. A pecsétgyűrűs mindháromnál minden nap megjelenik, de a ruházata minden esetben más, sőt, az arca sem ugyanaz. Néha pofaszakáll, néha franciás kis ajaknyújtó szakáll. Hol szétválasztott, hol hátrafésült frizura, se a szemölcs és a gyűrű mindig ugyanaz. Igazi művésze az átalakulásnak. Modora mindig fölényes. Azonban az arcáról leolvasható, hogy rendkívül csodálkozik azon, hogy mindez a három kislányra nincs semmi hatással.

Bori is beszámolt erről, hogy ő is lenyomozta a lovagja adatait. Valóban építészmérnök, ő nyerte meg az afrikai pályázatot, s ő vezeti le az építkezést is. Egy nagyvállalat igazgatójának a fia, az anyja egyetemen neki is tanárnője. Vagyis jó családból való. Teljesen mai módon gondolkodik. Az nem csoda, hogy csoda, hogy eddig mindig sikereket ért el a nők körében, mert olyan alak, aki mindenkinek feltűnik; ezért kissé elbizakodott. Valószínű, hogy csodálkozik, hogy az egyszerű matyó lányoknál nem ért el sikert. Ez bizonyára izgatja, ezzel magyarázható, hogy fényképeket könyörgött ki nála. Ő biztos lehet abban, hogy egy év alatt térdre tudja kényszeríteni őt. Nem csodálja, hogy a nőknek tetszik, mert ő is hasonlóan gondolkodik, sőt, bizonyos, hogy bele fog szeretni, de őt nem tudja majd ékszerekkel, csecsebecsékkal lépre csalni; neki csak egy kis karikagyűrűvel sikerül majd meggyőződnie.

Vera is folytatta az előző napokon megkezdett ismertetést.

Az én követségi titkárom, vagy attasém, már nem is tudja, hogy melyiket mondta, azóta is minden nap megjelenik. Azt is megállapította, hogy mindig ahhoz lép be közülünk, ahol pillanatnyilag nincs vásárló.

Neki mindegy, hogy melyik a három matyó lány közül, az általa képzelt célra, bármelyik megfelelne. Jónak gondolná ezekkel egy kicsit kiruccanni, kikapcsolódni. Elég jómódú lehet, mer bizony, az elképzelései mind költségesek volnának. Ha komolyan arra gondolunk, még egy személynek is költséges egy Egyiptomi kirándulás, szeretővel tenni meg ugyanazt, jelentékenyen többbe kerülne. Úgy látszik, azt tartja, hogy neki az is megérné. A látszat azt mutatja, hogy mégis engem tart a legmegfelelőbbnek. Úgy látja, hogy még elég szép, és elég fiatal vagyok erre a célra. A felkínált ajánlatok minden nap, értékben is növekednek; hogy mai kifejezéssel éljek, látszik, hogy „nyakig belém szeretett”. Lassan elér oda, hogy még egy egyszerű falusi nőt is feleségül venne. Ezt látva, ma ki is jelentettem, hogy hajlandó vagyok elkísérni őt Afrikába, de csak úgy, mint a felesége. Dadogott, hogy ő azt is megtenné, de lássam be, hogy ez az ő helyzetében tisztára lehetetlen, a társadalmi helyzetük nem engedi. Gondoljam el, hogy ő naponta miniszterekkel, államfőkkel tárgyal; egy paraszt nőt csak nem mutathat be azoknak feleségként.

A legérdekesebb azonban estefelé történt. Két idős kollégámmal a fasorban sétáltunk. Rekkenő hőség volt, mindkettő megszomjazott. Betértünk a hajóállomás büféjébe. Azok jégbe hűtött sört, én egy nagy adag fagyaltot kértem, és azt szopogattam. Egyszerre csak feltűnik az én emberem úszónadrágosan. Az idős professzor észrevette, és megszólította, hívta, hogy üljön a mi asztalunkhoz. Ő pedig rám csodálkozott. Bemutatták: A neve Kerekes Bandi, főorvos a János-kórházban, amit már tudtam is. Majd' eltátotta a száját, mikor a nevemet hallotta: dr. Beke Veronika, az Európa-hírű fiatal sebész-tanárnő; bizonyára már hallotta a hírét. Aztán nevetve megkérdeztem:

- Ne haragudjék rám, kedves kolléga, de olyan szemekkel nézett rám, mikor meglátott, mint ha valami ijesztő alak volnék. Vagy talán valakire emlékeztetem?

- Csakugyan eltalálta, kedves tanárnő, emlékeztet valakire. A télen a mezőkövesdiek rendeztek egy népművészeti kiállítást a fővárosban, azokkal volt ott egy fiatal paraszt nő; annyira hasonlított rá, s ha matyólánynak öltözne, még össze is téveszthetném...

- Tetszik nekem az a képvisélet, de én inkább járok, és élek a fővárosban, mint egy olyan eldugott faluban.

- Azért mégsem téveszteném össze, mert az olyan tipikus palócos kiejtéssel beszélt...

- Bizony, én is hallottam, hogy azok hogy beszélnek. Lehet, hogy kitörne a nyelvem, ha utánozni akarnám. Én székely származású vagyok, így mi inkább nyújtjuk a szót, és legfőbb hangok a beszédünkben az „i, és az é”. De még mindig nem értem, hogy miért ijedt meg tőlem; olyan nem tetsző volt az a hasonmásom?

- Oh, nem! Csak nagyon kellemetlen tapasztalataim voltak azzal kapcsolatban.

Én eddig úgy tudtam, hogy a nőkkel való kapcsolatok inkább kellemesek, nem pedig kellemetlenek szoktak lenni.

- Valóban úgy van, de ez az eset egészen más.

Az idős kolléga szólt:

- Nézd meg jól a kartársnőt, mert az biztos, hogy szeptembertől kezdve ő lesz a főnököd, ugyanis én nyugdíjba megyek; ő veszi át az én feladatokat; nem is lehet másképpen, mert az országban jelenleg ő a legjobb sebész. Azért hívtalak ide, hogy az egyiptomi utadról beszéljünk.

- Hogyan? A kolléga úr Egyiptomba utazik?

- Igen, oda kell mennem. Habár nem is vágyom oda, de engem jeleltek arra, hogy párt- és kormányküldöttséget oda elkísérjem; útközben is szükség lehet orvosra.

- Mondhatom, irigylem magát, hogy oda mehet. Milyen szívesen mennék én is oda. Csodálatos lehet ott, megnézni a piramisokat, királysírokat, holdsütésben hajókézni a Níluson és azok a csodálatos déli tájak. Ha nem járna is le a szabadságom, megkérném magát, hogy vigyen el oda magával.

- De...

- Tudom, mire gondol, hogy milyen címen vihetne magával. Mint feleséget már csak azért nem lehetne, mert én természettudományos alapon állok, tisztára feleslegesnek látom a házasság intézményét, és eszemben sincs férjhez menni. Az már olyan elavult dolog. Olyan előkelő társaságban, mint szeretőt, barátnőt, nem mutathat be, - bár ilyesmi abban a körökben ma már megszokott.

Rokonról sem lehetne szó. Ha csak, mint újságíró, vagy riporter nem mennék magával. Vagy ilyenek tömegesen kíséretik a hasonló küldöttségeket. Lehet, hogy ezt meg is tenném, de hiába, szolgálatom nem engedi. Nem baj, gyűjtöm a pénzt jövőre talán; gondolom, hogy vagyok még olyan fiatal, s állítólag nem is csúnya, hogy még alkalmas kísérot is kapnék, mert az ilyeneket, mit ott lehet látni, kellemesebb lehet kettesben végignézegetni.

Még sokáig voltunk ott együtt, a férfiak ürítgették a sörös korsókat. Az én emberem egész idő alatt alig szólt valamit. Én jól feladtam neki a talányt, mikor minden szavát ismételtem. Most törheti a fejét a hasonlatosságon. Ő a kettőt ugyanannak látja, de mégis, nem hiheti el, hogy ugyanaz lehetne; beszéde irodalmi, ruhája egyenesen költemény, neve, híre valóban közismert. Mindez kissé megmagyarázhatatlan probléma.

Másnap beállított a virágüzletbe az Algériába készülő mérnök. Ő is a déli órákat választotta, hogy szabadabban beszéljen. Kijelentette, hogy nem tesz újabb ajánlatot, mert belátta, hogy az úgy is céltalan. Megtanulta, hogy falun más a helyzet, ott a régi módon gondolkoznak; pedig ő akarta elérni, az ma már egészen természetes, megszokott, máig most is azt hiszi, hogy a házasság már elavult intézmény, hogy szeretünk-e valakit, azt nem az anyakönyvvezető dönti el. Egy biztos, hogy ő megszerette Borit, még csak az sem érdekli, hogy falusi, sem az, hogy milyen ruhába jár. De az is biztos, hogy előbb-utóbb, de az övé lesz; ő a lemondáshoz nem ért, és mindig megszerzi magának, amit akar. Egyelőre most búcsúzni jött, holnap útra kel Algériába. Egyelőre mást nem kér, csak erre a névjegykártyára írja fel a címét, mert ő onnan képeslapokat és felvételeket akar küldeni, hogy lássa azt, hogy ő milyen szép helyen dolgozik, talán vágyakozni is fog oda.

- Igaza van, hogy én mindig vágyakozom szép vidékeket látni. Ezért örülök, ha néha onnan küld néhány felvételt.

- Biztos lehet arra, hogy küldök; hátha maga előtt azok értékeesebbnek bizonyulnak, mint a felkínált ékszerek. Maga is kénytelen rám gondolni, mikor azokat nézegeti. Sajnos, én csak azokat a fényképeket nézegethetem, amelyeket nekem ajándékozott; nagyon hálás vagyok ezért. Egyelőre megköszönni sem tudom.

Sőt, most tetézte, mert felírta nekem a címét. Milyen gyönyörű írása van. Nem gondoltam, hogy ma már falusi iskolában is ilyen sikeresen tanítanak.

Bori kissé elpirult, mint az állomáson Bözsi a palócos beszédről, ő most az írásáról feledkezett meg. Aztán fokozódott a meglepetése, mert addigi önhitt gavallér engedelmet kért, hogy búcsúzásul megcsókolja a kezét. Közel volt ahhoz, hogy ő is gavallérja nyakába boruljon.

Egy hét sem telt el, már megérkezett Afrikából az első küldemény; csodálatosan szép felvételeket küldött. Semmi írás nem volt a küldeményben. Egy hét múlva már jött a második, talán még szebb felvételekkel, de ehhez már volt egy névjegy is mellékelve, a címével, s a másik oldalán csak annyi: „Tetszenek a felvételek?”

- Ezért ő is írt helybeli képeslapot, megköszönte a küldeményt. Aztán megjegyezte: „Ha máskor is küld, akkor is megköszönöm.” Abban már biztos volt, hogy a fiúcska már levelezni akar vele. Az írását nem változtatta meg, hiszen már úgy is tudja, hogy szépen ír.

Aztán sorozatosan jöttek a küldemények; a kísérő irat is fokozatosan hosszabbodott. Eleinte csak az elmúlt nyarat emlegette, és azt, hogy milyen kár, hogy nem ment vele, most milyen boldogok lehetnének együtt. Most már biztos volt abban, hogy az anyakönyvvezetőtől függ, hogy szeretünk-e valakit. Bori is ravaszul fogalmazta a válaszokat, melyek szintén növekedtek terjedelemben. Átvitt értelemben ő is utalt arra, hogy ő is modernül gondolkozik, mert neki is jogában állna ugyanúgy élni, mint azt a fiúk teszik; de ő nem akar, nem szeretne ezzel a jogával élni, úgy érzi, hogy az önmegbecsülését elveszítené, ha úgy tenné. Ő képtelen volna a partnerek váltogatására, de egyért talán mindent megtenne. Érdekes, de ő még sohasem vágyott szeretkezésre; ő szerelmet akart úgy átérezni, hogy ez a két fogalom nem egyet jelent. Az ugyan őt sohasem bántaná, hogy mások hogyan gondolkoznak róla, s hogy ítélnék meg a tetteit. Mindig a saját ítélete a döntő, az önértékelés, de ezt aztán az esetleges társától is elvárja. Egyelőre teljesen biztos, hogy ő úgy élni, mint ma a legtöbb nő él, sohasem tudna. Egészen más lesz, ha arra az egyre rátalál. Azért annak mindent, de osztozkodni nem tud, és nem is akar.

Annyi biztos, hogy az algériai Jancsi levelei már tavasz felé oldalakat betöltő hosszú, szerelmes levelek lettek. Bebizonyosodott, hogy Bori helyesen gondolta, hogy az a két fénykép megteszi a hatását. Az történhetett, hogy minden szabad idejében csak a képeket nézegette. Mindkét kép sikeres volt, különösen a strandfelvétel, hogy a férfire, aki már eléggé ismerte a női test részleteit, bebizonyította, hogy az minden eddigénél tökéletesebb. Szépek, csinosak az arab nők is, ma már ott sem rejtőzködnek fátyol mögé, de az összehasonlítás itt is mindig a Bori javára szolgált. Már ott tartott, hogy azt a palóc, vagy matyó lányt feledni egy pillanatra sem tudta.

Bori is tisztában kezdett lenni magával, - bár még mindig nem lett volna képes arra, de már megértette azt a nőt, aki engedelmesen követi a férfit a lakására. Már az volt a helyzet, hogy mindketten várták a nyarat; bizonyos volt, hogy Jancsi akkor mindenképpen haza fog jönni. Ismerte partnere minden hibáját, de érezte, hogy mindazt feledni tudná; levelei arra vallottak, hogy ezt már meg is érdemli.

++IX++

Elérkezett a már várva várt nyár. A TSz még fejlesztette az üzleteit, azokban mindenféle áru, bőségesen található volt. Ott a mesterséges tó bőven szolgáltatott vizet az öntözéshez, ezzel növekedett a növények, a jó eredmény már nem teljesen az időjárás szeszélyeitől függött. Aztán szakemberek is segítettek, hogy minden, mindig rendelkezésre álljon. A TSz már az elmúlt év végén is magas összeget fizetett a munkaegységekre, ebben az évben már megközelíti a százat. Már az átlagos életkor is alacsonyabb szintre szállt, a fiatalok kezdtek visszaáramlani a faluba. Az üzletek vásárlói is mindig szaporodtak, nem sajnálták a távolabb lakók is oda gyalogolni, mert az áru mindig friss, és minőségileg jobb volt, mint a közeli üzletekben. Már állandóan ott tartózkodtak a kisegítő elárúsítók is, mert már nehéz volt a kiszolgálás. Ezért néha váltani is kellett.

Természetesen a szép árusítóknak meg volt most is a hatása, sőt, az érkezett váltótársak sem voltak sokkal kisebb értékek.

Most is mind a három megjelent.

Reggelenként, míg nagyobb nagy volt a forgalom, az új eladók is segédkeztek.

Vera bátyja megfelelő embereket választott ki, és jól betanította őket, ezért sohasem volt fennakadás. Ilyen segéderőkre már csak azért is szükség volt, mert a fizetéses szabadságuk lejár, és Bözsi esküvőjét már szombatra kitűzték, ezért ő már megy Zalába.

Az apa már előző este megérkezett az árut hozó autókkal. Érdekes, hogy a leendő vejét még eddig nem is látta, csak levélből ismerte, mert az mindjárt a tavalyi leánykérése után, azonnal írt az apának is. Kérte, hogy ne haragudjon a történetekért, mert úgy illett volna, hogy először az apától kérje meg a lánya kezét. Sőt, még most sem mehet, mert a munkája teljesen leköti. Egyébként is, sokba kerülne az utazás, és spórol, mert egyelőre egy fizetésből kell élniük. Még most sem tudta, hogy arra nincs szükség, ketten kereshetnek, azt nem kell tanítgatnia. Az apósát szegény parasztembernek hitte.

A leveleiben mindig magyarázgatta, hogy milyen szívesen fogja ő a feleségét tanítgatni, és hogy ő már kezdetben is minden szükségeset elő tud teremteni, hogy jól megélhessenek. Az apának aggodalomra nincs oka. Bözsitől mindig csak azt hallotta, hogy ő egy szegény falusi lány, fogalma sem lehetett arról, hogy a leendő apósa az ország egyik leghíresebb agronómusa, ezért szegénynek éppen nem mondható.

A megnyitáskor Vera még nem volt ott, az ő szabadsága 5 nappal később kezdődik. A két lány már az előző évről meg tapasztalatot szerzett, aztán itt voltak a segéderők is; minden a legnagyobb rendben folyt, ügyesen intézték az ügyeket, pedig a forgalmuk kétszeresére növekedett. A tavalyi udvarlók is ugyanúgy jelentkeztek, sőt, a létszámuk is növekedett. Az incselkedés ugyanúgy folytatódott, ígéreteken sem volt hiány, természetesen most sem érték el sikert. Borinak, mint virágárusnak különösen alkalma volt fokozni. Nem mulasztotta el mindenkinek hangoztatni, hogy a női szívekhez a virágok segítségével lehet eljutni. Aztán volt benne is annyi kacér-ság, hogy egy-egy melegebb pillantást is megreszkirozzon, az ő mélytűzű fekete szemei igen alkalmasak voltak arra, hogy lángra gyújtsák az ifjú szíveket.

Hiába szaporították az árut, mindig elfogyott a készlet.

- Bözsi sem mulasztotta el soha, ha valamelyik dalia zöldhagymát akart vásárolni, hogy ne figyelmeztesse: annak a szaga csókolózásnál nem kívánatos.

Inkább a csípős, és félcspős paprikát javasolta, mert annak olyan a hatása, hogy forróbb lesz a puszi, sőt, aki kapja, még talán otthon is érezni fogja.

Böske esküvője szombat déltájra volt kitűzve. Már az apa, és Vera is ott voltak. Délután a kerti lugasban, a jó, hűvösben helyezkedtek el, az sűrűn be volt futtatva vadszőlővel, ahol mindig árnyék volt, és mégis volt a levegőnek mozgása, és könnyebb volt a meleget eltűnirni. A másnapi esküvő részleteiről tárgyaltak. Úgy döntöttek, hogy rajtuk kívül csak a két tanú lesz jelen, s a lakomát is itt a lugasban költik el családi körben, még meghittebb lesz, és a szomszédos vendéglő szívesen tálal nekik itt is. Még a főlegény: Ferkó nem érkezett meg.

Aztán a lányok számoltak be a délelőtti élményeikről. Volt humoros esetük ma is bőven; nagyon jól mulattak valamennyien. Böske egy ideig hallgatott, csak ravaszul mosolygott. Aztán kibökte:

- Mit szóltok, ha holnap nem tartanánk meg az esküvőt? Azért még nem mondanék fel Ferkónak, de úgy gondolom, kellemes volna egy éves világkörűti utat tenni; természetesen luxus-jachton.

- Ne bolondozz! Talán valaki még Ferkónál is több zöldhagymát vásárolt?

- Bizony. Eddig ez volt a legkiadósabb napom. Először a tavalyi ötszáz-as ezres jelentkezett. Úgy látszik, hogy ő is ismeri az úgynevezett archimédeszi-csavart, mert a tétet a duplájára emelte. Két ezret ad, ha csak egy negyedórára is felmegyek a lakásába. Előre letette a pultra teljes egészben...

- És te?

- Megkértem barátságosan, hogy tegye el a pénzét és tűnjön el gyorsan, mert bármely pillanatban betoppanhat a vőlegényem; én talán engedékeny is tudnék lenni, de az, amint már megtapasztalhatta, nem pénzért, mert ha nem, nem adom vissza ugyanúgy, mint tavaly.

- Ezt helyesen tetted. Biztos, hogy Ferkó kegyetlenül elbánná vele.

- De ez még semmi. Ezután jött a java.

- Mi az, mi történt?

- Alig néhány perccel aztán nyílt az ajtó, és ketten léptek be. Az egyikén pepita nadrág, hímzett mellény, sárga frakkforma kabát, a másik olyan mosolygós, szimpatikus arcú fiú.

Alaposan megnézte őket. A magasabb valamilyen idegen nyelven kezdett beszélni, én ez alatt jól szemügyre vettem; hiába volt arcán kétoldalt a pofaszakáll, azonnal észrevettem az arcán a szemölcsöt, és az ujján a nevezetes gyűrűt.

- Gondoltam - szólt Vera. - Mondd tovább, mert ez érdekes lesz.

- Azt mondtam neki: Beszélhetsz nekem akár norvégül is, mert én csak magyarul értek; de a jenki pofádat még úgy sem nézném, sem a hangodat nem hallgatnám. A társa nagyot nevetett. Ez is olyan ismerősnek tűnt előttem, mint ha valamilyen versenyen láttam volna.

Aztán a társa szólt, de mindig olyan ravaszul mosolygott.

- Pedig érdemes meghallgatni, mert nem csak azért, mert milliomos, hanem inkább milliárdos; ő az a híres, amerikai rágógumi-király.

- Mit bánom én, mi annak az árusításával nem foglalkozunk.

- De nézzek csak ki az ajtón! Ott láthatom a csodás versenykocsiját. Triesztnél az Adrián ott áll egy mesés jachtja is, állandóan befűtve.

- Még az sem érdekel; olyan autóra talán tíz év alatt sem tudok eleget gyűjteni, tengeri hajót pedig sem én, sem az üzletünk nem vásárol.

- Tudja, én vagyok a titkárja, azért hozott magával, hogy én tolmácsoljam - s közben, mindig csak ravaszul mosolygott.

- Hiába, még tolmács útján sem veszek, sem rágógumit, sem luxus-autót, sem tengeri csónakot.

- De hiszen, ő nem eladni, hanem csak adni akar. Nézze, itt van egy szerződés, szabályosan kiállítva kettőszázötvenezer dollárról szól, ez testvérek között is, negyedmillió nemes valuta.

- No és?

- Ez mind a magáé, csak alá kell írnia ezt a szerződést. Nem csak a magáé, hanem ráadásul egy csodás utat tehet, megkerülve egy év alatt ezt a földgolyót. Ha nem tudja nézni azt a csúf jenki pofáját, hát ott leszek én a tolmács.

Nyugodt lehet, hogy én nem mindig azt súgok a fülébe, amit akar.

Biztos vagyok benne, hogy mi kettecskén remekül szórakozunk utazás alatt.

- De mi lesz, ha tengeri-betegséget kapok? Nem utazom.

- Ne aggódjon, vihar esetén biztos kikötőkben tartózkodunk.

Nekünk nem fontos a gyorsaság. Aztán, ha keveslem azt a negyedmilliót, kérjek többet, ez üzletember, többet, akár egy milliót is megad magáért.

- Majd adok én neki! De hol van az a két gazember?

Ferkó érkezett meg, és amint őket kereste a kertben, meghallgatta Bözsi beszédje végét. De ő sem folytathatta, mert az egész társaság hahotázni kezdett. Bözsi pedig a nyakába ugrott, és összecsókolta, így még akarva sem tudhatott beszélni. Bizony, az egy kissé hosszú ideig tartott, amin nem is lehetett csodálkozni, egy évi böjt után. Aztán Bözsi szólalt meg először:

- Ne bántsd szegénykéket! Elhiheted, hogy kidobtam őket. De ebből meggyőződhetél arról, hogy én is érek valamit. Látod? Ezek is egy millió nemes valutára értékelték... De én azért mégis inkább nálad maradok.

Ferkó csak nézte, bámult, alig tudott megszólalni:

- Bözsi! Ez te vagy?

Aztán megfogta két kezét, magától távol tartotta, majd maga felé vonta; nem merte másodszor is magához szorítani, megölelni a csodás, rózsaszín hernyóselyem ruhában pompázó menyasszonyát.

- Nos, mi ez? Megkukultál? Vagy talán így nem tetszem neked?

- Óh, Bözsikém! Te nekem így is, csak az én egyszerű falusi tündérméreg vagy. Tetszel nekem minden formában, minden ruhában. De azért nem szép, hogy így becsaptál! Most már az sem biztos, hogy én így tetszem-e neked?

- Ne haragudj. Ha így álltam volna eléd, soha még csak szólni sem mertél volna nekem, nem hogy ezt a gyűrűt az ujjadra merted volna húzni. De így te bizonyosságot tettél arról, hogy engem valóban szeretsz. Önmagamért szeretsz, nem érdekből. S hogy én sem vagyok rosszabb nálad, erre az a bizonyosság, hogy milliókkal sem tudnak téled eltántorítani.

De már látom, hogy tünedeznek a ráncok a homlokodról, és már senkit sem akarsz meggyilkolni.

Tekintettel arra, hogy már egy évvel ezelőtt érettségiztem, még csak tanítanod sem kell engem.

Arról meggyőződtem, hogy ezután is ugyanúgy túl fogsz járni az eszemen. Most pedig bemutatlak a családom tagjainak. Ő itt az apám, az ország legjobb Termelőszövetkezetének agronómusa.

Ő a testvére, az én nagynéném, dr. Beke Veronika, a híres sebész-tanár, itt eddig a nővérkém, Bori, de őt ne nézd sokáig, mert egy fokkal szebb, mint én vagyok, és én téged még neki sem engedlek át.

Megtörtént a bemutatás, utána vidám hangulatban tárgyalták az eseményeket. Ferkónak is megeredt a nyelve, aztán mindenről részletesen beszámolt.

- Tudjátok, én sohasem hittem abban a szólás-mondásban, hogy meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt; pontosan ezért kellett annak rajtam beigazolódni. Bizony, én már akkor le voltam győzve, mikor nagy ravaszul rám nézett ezekkel a veszedelmes szemekkel, és hagyma helyett retket szózott a nyakamba. Vásároltam is hűségesen egész nyáron, meg is ettem, pedig bevallom, hogy a zöldhagymát mindig jobban szerettem. De most pótlólag itt előttem is megfogadom, hogy azt ezután is csak akkor eszem, ha arra külön engedélyt kapok.

- Ma még nincs engedély, de lehet, hogy máskor megszánlak.

- Mi sohasem voltunk gazdagok, így pénzem sem volt soha sok. Akkor is örültem, ha valamit olcsón megvásárolhatok. Nem is hiszitek, hogy milyen főúri módon éltem akkor egész nyáron; egy pár deka szalonna, vagy kolbász, esetleg felvágott, hozzá a hónapos retek, de az volt a fontos, hogy azt ő adta. Nem mondom, hogy nem jó ez a szürkebarát, amit itt kortyolgatunk, és biztos, hogy nekem akkor jobban esett az én forrásomból merített friss víz. Aztán a madárkáim az erdőben daloltak, és a fűben fekvé ábrándoztam, és megint látszik, minden álmom valóra vált.

Ne nevessetek ki, de az első szavait betű szerint megőriztem:

- Fiatal Úr! Ne vegyen zöldhagymát! A babája megérzi a hagymaszagot; Nézze, ez a hónapos retek olyan, mint a vaj, ez elolvad a szájában. Ez nálunk mindig friss, ebből magának két csomagot is adok annyi pénzért. Hűségesen ettem a kedvéért a retket.

Aztán az volt a cél, hogy valahogy összespóroljam a pénzt, hogy a karikagyűrűket megvásároljam. Határozottan nehéz munka volt, de sikerült. És milyen boldog voltam, mikor ügyesen az ujjára húzhattam úgy, hogy csak később vette észre, aztán nem húzta le, sőt, boldogan nézegette. Azon ne csodálkozzatok, hogy most, az érkezésemkor is kirobbantam; egy kicsikét heves a vérem, és ezért aztán sem ajánlom senkinek, hogy az én paraszt-lánykámat még gondolatban is bántani merje. Én bizony, mind a mai napig nem tudtam, hogy okosabb, mint én, még én akartam őt tanítani. Egyedül a vonatnál, a búcsúzásunkkor volt egy kissé gyanús; ugyanis akkor ő is kiesett a szerepből, és elfelejtett palócosan beszélni.

++X++

Erre a napra nem volt más tervünk; továbbra is ott maradtak. Ferkót is beavatták abba, amit nem ismert. Végighallgatták a jobb felvételeket, végigézték a képeket; bizony, abban még az ő hangja is szerepelt. Ő nevetett rajta a legjobban. Közben a jó balatoni boroskákat kóstolgatták. Nagyon meglepődtek, amikor estefelé vendégük érkezett. Azért volt meglepetés, mert a címüket senkivel nem közölték, senkivel sem voltak szorosabb barátságban. Titokban akarták tartani, hogy az elárusítónők, a vitorlázó amazonok, és a szép estélyi ruhás divathölgyek azonosak.

Orbán Vincéné, egy nagyvállalkozó felesége, aki szintén, mint dolgozónő élt, az egyetemen nyelveket tanított. Borinak tanár nője, Verának jó ismerőse volt a látogató. Tulajdonképpen eddig csak a lánynevét tudták, mert, mint tanár, a Sebő Éva nevet használta. Amikor a kertkapun belépett, hangokat hallott a lugas felől, odasietett, hogy érdeklődjön. Vera felugrott, és sietett őt üdvözölni.

- Isten hozott nálunk. Mi szél hozott erre? Honnan tudta meg, hogy én itt lakom?

- Várj, Verácskám. Egyszerre sokat kérdezel. Előbb mutass be a társaságnak.

- Ez itt a bátyám, TSz agronómus, de bizonyára már ismered is fényképekről, mert gyakran szerepel ott, mint a legjobban működő TSz egyik vezetője. Ezek itt az ő lányai: ő Bori, egyetemista, ez Bözsi, akinek holnap lesz az esküvője, ez a fiúcska veszi feleségül.

Vegyésszmérnök valahol a zalai dombok között.

- De ülj le már közénk! Beszélgessünk.

- Most már felelhetek a kérdéseidre. Nem tudtam, hogy ti itt nyaraltok, még kevésbé, hogy itt laktok; ezért az a valóság, hogy nem titeket kerestelek, mikor ide betoppantam. Annak nagyon örülök, hogy így történt, és találkoztunk, hogy egyszerre két ismerőssel is találkozhattam.

- Nem értem egészen. Hiszen itt a három szobáskában csak én és a húgocskám lakunk. De ez most már nem is fontos, az a legjobb hogy idetévedtél. Beszélgethetünk. Ti is itt nyaraltok?

- Most is, mint minden évben. De mielőtt én elmondanám, hogy tulajdonképpen kit keresek, megmondanád-e, hogyan jutottatok itt a három szép üzlet mögötti szobáskátokhoz? Határozottan szép hely, és szép a kert is, itt igazán jól érezhetitek magatokat.

- Hogyan jutottunk ide? Az elég egyszerű. Ugyanis a miénk, azaz a Bátyám TSz-ének a tulajdona. Ne hidd valahogy azt, hogy mi a fizetésünkéből nyaralót tudnánk építeni. Egyszerűen összeesküvést szőttem a két húgocskámmal, ravaszon rávettük a bátyámat, illetve, a TSz-t, hogy itt elárúsítóhelyeket létesítsen, így lett nekünk is szobánk, ahol kényelmesen nyaralhatunk. Nem is volt őket nehéz rábírní, hiszen ez jó üzlet, minden terményüket jól tudják értékesíteni, a vásárlók is jól járnak, mert mindig friss és prima árut kapnak. A mintát a házhoz Svájcban lestem el, mikor ott orvos konzíliumon jártunk; itthon emlékezetből lerajzoltam. Így történt.

- Ez igazán nőhöz illő gondolat volt. Hát, akkor én is azt a virágárus matyó leánykát, aki az egyik üzleteteket vezeti. Egy kicsit később érkeztem már, be volt zárva az üzlet; a kislány természetesen haza ment a lakására. Nem baj, holnap majd korábban jövök.

Vera agyában egy egész gondolatsor futott végig, mintha sejtette volna, hogy azt mi hozta ide, miért keresi a matyó leánykát. Ravasz mosollyal felelte neki:

- Hiszen azért nem kell fáradnod holnap is, hogy azzal beszélhess. Bori majd bevezet oda a kis szobába. Ott majd azzal a kis matyó lánykával elbeszélgethetsz. - Mosolyogva szemlélte, hogy húgocskája milyen haragos szemekkel néz rá.

Aztán felugrott, és bevezette a tanárnőt a szobáskába.

- Parancsoljon helyet foglalni Tanár Néni!
- Látom, hogy közben felismerted a tanárnődet; ott kinn nem értettem, hogy miért nem tetted.
- Dehogy, de olyan jól beszélgettek a nénikémmel, hogy csak nem akartam megzavarni a beszélgetésüket.
- Jól van. De hagyjuk ezt! Hol van az a virágáros kislány?
- Itt áll teljes nagyságban a Tanár Néni előtt.
- Micsoda? Hogy te? Hogy te voltál az a matyó leányka?
- Pontosan úgy, ahogy tetszik mondani...
- Nos, de most már aztán én kerültem igazán bele a szósza... el se merem mondani neked, miért kerestelek.
- Biztos vagyok benne, hogy valami jó cél vezette ide.
- Jónak jó, de az a baj, hogy nem ismerem az előzményeket. Mondd szívecském! Sokat szemtelenkedett veled a fiam?
- A Tanár néninek már olyan nagy fia van, aki a lányokkal szemtelenkedik?
- Köszönöm, kislányom, hogy bókolsz. Bizony, már annyi idős fiam van, aki észreveszi a lányokat, sőt, hogy Algériának ott Oránban egy nagy Népstadiont épít.
- Jézus Mária! Hiszen akkor Jancsi a Tanár néni fia... nos, akkor otthon vagyunk. A felkiáltásod jelzi, hogy őt ismered. Azt még én is tudom, hogy miért ismered, viszont azt is, amit én is jól tudok róla, hogy veled sokat szemtelenkedhetett.
- Óh, azt ne tessék hinni! Ő is csak annyit, mint a többiek. Ma már minden fiú azt teszi, hogy a lányokkal azt teheti, amit csak akar! Sajnos, a lányok között is el van terjedve az, hogy őket is ugyanazok a jogok illetik meg, mint a fiúkat, vagyis szabadon azt tehetnek, úgy élhetnek, ahogy csak akarják. Igen, sok lány, ha a fiú int, máris készséggel követi őt a lakására. Jancsi csakugyan megpróbált csalogatni, sőt... De ebben a tekintetben csalódnia kellett; még egy egyszerű matyó kislány is észreveszi, hogy az, amit ő kínál, az csak mézes-madzag; a lényeg az olcsó szórakozás lehetősége. Ne tessék haragudni, de mi kitűnően mulattunk rajta, és sok más hasonló társam azért, hogyan szerettek volna a naiv falusi kislányok eszén túljárni... Bizony, mi még a hangjukat, meg a képüket is megörökítettük; esténként azok visszajátszása nekünk remek szórakozás...

- Dehogy kislányom, dehogy haragszom. Ezt igazán megérdemlik. Én is hasonlókat mondogattam neki mindig, mint amit ti felelhetetek; de ő mindig letromfolt azzal, hogy ez kispolgári gondolkodás, hogy én még mindig elavult nézeteket vallok, hogy a házasság is, már elavult intézmény, és még sok ehhez hasonlót...

- Bizony, úgy volt, engem is mindig hasonlókkal traktált. Hiába, én még mindig ilyen ósdi nézeteket vallok. Úgy, ahogy ő ajánlgatta, valóban lehet egy ideig élni, szórakozni, de nem sokáig; mondjuk, legtovább egy évtizedig; aztán jó a nő részére az elhagyatottság, az unalom. Gyerek nem kell nekik, az a szórakozásnál csak akadály, én pedig egyenesen imádom a kisgyerekeket, különösen az olyan óvodás-korú kisfiúkat, kislányokat. Gondolom, hogy a természet azért alkotott nőnek, hogy ilyenekkel segítségem fenntartani az emberiséget. Nos, hát nekem mindig nagyobb szórakozást jelent az ilyen apróságokkal eljátszani, mint a körszakállas, ápolatlan, loboncos hajú kamaszokkal foglalkozni.

- És mondd csak! Sohasem sejtetted vele, hogy a valóságban ki vagy?

- Eszemben sem volt... Mindig úgy gondoltam, hogy aki engem szeretni akar, az akkor is szeressen, ha egyszerű matyóruhában élek, és bármilyen egyszerű családban születtem, és élek...

- Mégis kirukkolok, hogy mi vezetett engem ide. Tegnap a fiam váratlanul megérkezett; valószínűn hogy a társai még azt sem tudták, hová tűnhetett. Nekünk bejelentette, hogy beleszeretett egy egyszerű falusi lányba. Mutatta a kis matyó lány fényképét, akinek a foglalkozása bolti eladó, virágárus. Azt már az elmúlt esztendőben próbálta magának minden erővel megszerezni; bármit is ígért neki, nem sikerült. Ez az év neki pokol volt, tőle elválni... Csütörtökig marad, de úgy határozott, hogy vissza sem megy oda, ha a lánykát nem viheti magával; ha nem megy vele, főbe lövi magát. Mit bánja ő, még ha cigánylány is, de feleségül veszi. Nézzem meg a képét; biztos, hogy semmi kifogásom nem lehet ellene, elfogadhatom őt menyemnek. Nekem határozottan tetszett a kép. Feltűnt nekem, hogy rendkívül hasonlít az egyik tanítványomra. Úgy gondoltam, hogy megismerkedem azzal a kislánnyal; aztán felelek neki, s így kerültem most hozzátok. Erről ő semmit sem tud.

A sorsa a te kezében van. Ne haragudj, hogy megkérdezem: érzel-e valamit iránta? A múltját meg tudnád-e bocsátani?

- Én is őszinte leszek. Kezdetbe láttam, hogy egy elbizakodott, vagyis olyan fiú, aki azt hiszi, hogy bármelyik nőt akármikor le tudja venni a lábáról; vagy szép szóval, vagy ígérettel, ha kell, ajándékkal; de úgy gondolkozott, hogy nagyon soknál egy intés is elég, hogy a célját elérje.

Én bizony elhatároztam, hogy a gögjét letöröm. Bevallom, ugrattam, incselkedtem vele, sőt, kacérkodtam is; úgy döntöttem magamban, hogy addig nem nyugszom, amíg a lábaim elé nem térdeltetem. Ezt a célt szolgálta az is, hogy fényképeket adtam neki; valószínű, hogy a másikat meg sem mutatta. Az egy jól sikerült strandfelvétel.

Aztán úgy gondoltam, hogy kinevettem. Aztán hiába nem akartam, egy kissé én is megégettem magam. Az a makacs kitartása, különösen az, hogy a távolban sem feledett el, küldözte onnan a szép felvételeket, meghatott; mentséget is találtam, nem tehet arról, hogy a mai korban született, úgy élt, mint a többi mai fiatal.

Tegnap, mikor betoppant az üzletünkbe, szinte megsajnáltam. Sokan voltak, nem tudtam vele beszélni. Elárulom Tanár néninek, hogy ha levágatná azt a loboncos haját, ha leborotválná a ronda szakállát, egész biztos, hogy szerelmes lennék bele.

- Köszönöm, Aranyoskám, az őszinteségedet. Te tudtodon kívül nagy jót tettél vele. Nagyon tehetséges gyerek, azt mutatja az is, hogy ő nyerte meg a pályázatot, amelyre a világ minden részéből sokan pályáztak, és azt mutatja a jelenlegi megbízatása is; ezzel a munkával remekül keres. Egy biztos, hogy te tetted valóban emberré. Már csak az, hogy egy tanulatlan, falusi kislányt feleségül akar venni, az én elkényeztetett, elbizakodott fiacskám, óriási eredmény.

Azt gondolom, hogy az is biztos, ha valóban csak olyan egyszerű lányka volnál is, már úgy is a tenyerén hordana, elkényeztetne, mert a valóságban igen jó gyerek. Ha megtudja, hogy tulajdonképpen ki vagy, egyenesen csodálni fog. Már eddig is azt tetted, de akár az ujjad körül csavarhatod.

- De hogy lehetne helyesen intézni tovább az egészséget?

- Van egy tervem. Én most hazamegyek. Beszélek vele.

Elmondom, hogy véletlenül jártam az üzletben.

Láttalak téged. Beszélni ugyan nem beszéltem veled. Határozottan tetszel nekem.

Szívesen vállalnálak menyemnek. De én jól ismerem a falusi leányokat, azért azt tanácsolom neked, ha nála sikert akarsz elérni, így elébe se állj! Ilyen szakállason, s ilyen kócos hajjal; egy lány sem akar az apjához menni feleségül, már pedig te így legalább tíz évvel többet mutatsz, mint amennyi vagy. Csak azt tanácsolhatom, hogy menj, hozasd rendbe a fejed, holnap délben majd menj el az üzletbe, és még akkor is, ha sokan vannak, kérd meg a kezét. Aztán hazajössz, közlöd velünk, a többi már a mi dolgunk.

- Én azt hiszem, hogy így valóban jó lesz; ha megteszi, levizgázik, azaz megjavult, vagyis valóban szeret engem...

- Szóval megegyeztünk. Most már biztos, hogy a menyem leszel. De menjünk vissza a társasághoz, de ne áruljuk el egyelőre, hogy mit határoztunk. Hadd törjék a fejüket, hogy mi tárgyaltam olyan sokáig a virágáros kislánnyal. Holnap meg rendezd úgy a dolgod, hogy itthon is matyó ruhában várd, amikor velünk ide érkezik.

++**XI**++

Bori valóban a megbeszélés szerint járt el. Hiába vallatták, nem árulta el, hogy miről tanácskoztak. Az anya az elhatározás szerint beszélt a fiával. Jancsi sikerre vezetőnek tartotta az anyja tervét. Ezért azonnal eltávozott hazulról, és este vacsorához már rövidre nyírt hajjal, oldalt szétválasztott frizurával, szakáll nélkül ült le a vacsorához. Az anya mosolygott magában. Megjegyezte.

- Látod, Fiacskám, így egészen emberi képed van, határozottan szép gyerek vagy; talán még én is beléd szeretnék; és ráadásul engem nem öregítesz. Eddig mindig vénnek éreztem magam melletted.

- Komolyan mondod, Anyuskám?

- A legkomolyabban. Holnap nyugodtan megkérheted a kezét.

- De, ha...

- Nincs ha, ha én mondom, elhiheted, hogy a feleséged lesz, ha így lát, biztos, hogy követ téged akár Afrikába is, vagy bárhová a világban.

Hogy mennyire komolyan beszélek, itt most előtted kérem meg az apádat, hogy te még csütörtök előtt megesküdhess Beke Borbála kisasszonnyal. Jancsi másnap délben megjelent, s annak ellenére, hogy virágüzletbe lépett be, egy gyönyörű rózsacsokor volt a kezében. Nem volt szerencséje, mindig voltak az üzletben, pedig egyedül szeretett volna lenni Borival. Már-már feltűnő volt, hogy mindig jobbra-balra ténfereg, végül aztán merész lépésre szánta el magát; odasomfordált Borihoz, kezébe nyomta a csokrot, és halkan megsúgta:

- Nézze, Borika! Hiába várok, mindig vannak itt. Nekem legkésőbb csütörtökön indulnom kell. Addig az esküvőt feltétlenül meg kell tartanunk.

- Az esküvőt?

- Azt, azt. Tegnap is, ma is azért jöttem, de nem tudtam beszédhez jutni, nem tudtam megmondani, hogy meg akarom kérni a kezét; ezt már a csokorról is eltalálhatta volna; hiszen virágüzletbe nem szokás csokrot hozni. Szóval megesküszünk, aztán viszem magammal.

- Nem olyan egyszerű az. Azt maga is beláthatja, hogy nem nagyon bízhatok a szavában, eddig nem szerzett arra érdemeket; ami eddig történt közöttünk, az arra nem elég.

- Mit kíván? Letérdeljek itt, ennyi ember előtt maga elé? Megteszem, sőt, ha kívánja, hangosan esküszöm arra, hogy szeretem. De hogy komoly a szándékom, fogja ezt, ez bizonyít...

Egy kis ékszertereket csúsztatott a lány markába. Bori belepillantott, aztán egy darab papírra gyorsan felírta a címét, közben ravasz mosoly bujkált az ajka körül; majd komoly hangon kijelentette:

- Nézze Jancsi! Most először mondta ki a nevét így, - ha amit itt mondott nekem, ma délután pontosan öt órakor az én lakásomon a szülei jelenlétében megismétli, hogy nagy a valószínűsége annak, hogy elmegyek magával Afrikába megnézni azokat a szép tájakat, amelyeknek a képeit elküldte nekem...

- Hurrá! - kiáltott fel hangosan, úgy hogy a jelenlévők csodálkozva néztek utána, mikor kirohant az ajtón.

Odahaza aztán beszámolt a szüleinek a történetekről. Alig lehetett bírni vele, olyan jókedve kerekedett...

- Látod, Jancsikám, hogy igazam volt. Én első tekintetre láttam, hogy milyen, nekem nagyon megtetszet az a leányka. Az egész természetes, hogy apád, és én is, elkísérünk. Addig szerezz egy szép csokrot, és valami értékes ékszert!

- Azokat én már a markába is nyomtam, de hamar el is szaladtam, nehogy a fejemhez vág hassa, erről az oldaláról már jól ismerem.

- Mi volt az, amit a markába nyomtál?

- Jegygyűrű, a mai dátummal, és egy óriási gyémánttal díszített gyűrű.

- És arra mit szolt, hogy ilyen szépen megborotválkoztál?

- Nem tudott semmit mondani, mert mindig sokan voltak, de néha olyan ravaszul mosolygott rám, hogy még a nagylábujjam is bizseregni kezdett.

No, és hová tetted a világnézetedet, az ósdi felfogást, és azt, hogy a házasság elavult intézmény; meg a többi hasonlót?

- Hát akár hiszed, akár nem, Anyukám, én egészen megváltoztam. Lehet, hogy Bori boszorkány, de ő is megváltozott. Ez a kis matyó fruska megtanított arra, hogy nem mindegy ez, vagy az a nő. Még nem kóstoltam, de egész biztosan érzem, hogy egészen más annak a csóknak az íze, melyet ma délután ötkor kapok tőle, mint amilyenekben régebb valóban bőven volt részem. Erről meg vagyok győződve, mert azóta, hogy őt megismertem, más nőt nem csókoltam meg, pedig azóta is számtalan esetben lett volna alkalmam arra.

++XII++

Bori a tanárnője távozása után nagyot nevetett. Próbálták kiszedni belőle a vidámság okát, azt, hogy min mulat olyan jól, de nem sikerült. Csak annyit mondott, hogy délután színházat rendező lesz, ő rendezi a színpadot, ő irányítja a szereplőket. Ők nem is lehetnek nézőközönség, de úgy intézi, hogy a hangokat hallhassák, de úgy is hatásos jelenetet élvezhetnek végig...

Úgy két óra tájban megtartották a Bözsi és Ferkó esküvőjét. Mikor az anyakönyvvezetőtől hazatértek, már háromfelé járt az idő. Az ebéd így jó későig kinyúlt, öt óra előtt tíz perccel Bori felugrott, és sürgetni kezdte őket.

- Siessetek! Pár perc múlva kezdődik a nagy jelenet. Elrendezem a színpadot.

Ti a Vera szobájában foglaltok helyet. Onnan jól hallhattok majd mindent. Sajnos, nem láthatjátok. Ugyanis nekem már perc múlva, vendégeim érkeznek, azokat a szobában fogadom. Vigyázzatok, el ne áruljátok magatokat.

Alig foglalták el a helyüket, máris hallatszott a kopogás, a jelzett időnél pár perccel korábban érkeztek. Kinyílt az ajtó, belépett Jancsi, a szüleitől követve, de azonnal megtorpant, mert a várt matyó lányka helyett egy rózsaszín hernyóselyem ruhába burkolt tünemény állt előtte úgy, ahogy a húgocskája esküvőjére öltözött. Jancsiból csak dadogva, hebegve tört elő a szó:

- Bori! Boriska! Maga! Te...

- Látja, Anyuka? A híres legény csak dadog, még csak nem is üdvözli a menyasszonyát.

- Te vagy? Nem te vagy? Igazán te vagy?

- Mondtam, hogy ne dadogj! Gyere ide! Úgy engedelmesen...

- No-no! Azzal még várj egy kicsit! Előbb szépen ereszkedj le ide, elé, térdre.

Mind a kettőre! Aztán mondd utánam: „Szeretlek, de nem úgy, mint a szeretőket szokás, hanem úgy, mint a becsületes ember a feleségét szereti. Viszem magammal Afrikába, de még ott is hű leszek hozzá!”

Jancsi engedelmesen mondta utána. Aztán csendesen megszólalt:

- Felállhatok?

- Nem. Előbb még két kérdésemre felelned kell! Az első kérdés: „Mit csináltál azzal a sok virággal, amit az elmúlt évben összevásároltál, hogy néha alig maradt másoknak?”

- Engedd meg, de erre én felelek, - szólt az anyja: - El sem tudtuk képzelni, hogy azt a tömérdek virágot hordja haza, addig még a névnapomról is megfeledkezett.

A bíróság a tanúvallomást eskü nélkül is elfogadja, de most jön a második kérdés:

„Kinek adtad azt a szép rubinköves gyűrűt, azt a szép karperecet, azt a csodaszép nyakéket? Nem sokat értek az ékszerekhez, de így is gondolom, hogy tizenöt-húszezernél többbe kerülhettek.”

De már erre, Jancsi engedély nélkül is felugrott, és a zsebéből kivette a felsoroltakat, egy pillanat alatt a menyasszonyát díszítette fel azokkal.

- Most láthatod, hogy azóta is hű voltam hozzád. De, Anyuskám, most te is láthatod, hogy milyen nőt vesz a nyakába a fiad... Az igaz, hogy örömmel hajtom igába a fejem. Mit bánom én, hogy Matyó leányka-e, vagy hercegnő, csak az a fontos, hogy már az én Borim... De nehezen hiszem, hogy ezt nem ketten, vagyis te, és az anyám, közösen fundáltátok ki; biz' a végrehajtás módja mindkettőnkre ráillik.

- Megnyugtatlak, hogy sem egy évvel ezelőtt, hanem csak a tegnap esküdtünk össze ellened. Az én aranyos leánykámnak nem volt segítségre szüksége, hogy elbánjon egy ilyen elbizakodott fiúcskával...

Aztán egyszerre nagy csend lett; a szülők boldogan mosolyogva nézték a fiatalokat. Észre se vették, hogy a nézők száma megszorodott; az eddig csak hallgatók most nézőkké léptek elő. Aztán megkezdődött a tömeges szerencsekívánás, ölelkezés. A három matyó lány közrefogta az új vőlegényt; visszajátszották mind, amit az elmúlt évben mondott, majd Vera jelentette ki.

- Szerencséd, hogy tavaly nem mindhármunknál próbálkoztál, mint mások, olyan sokan, mert akkor most nem volnál vőlegény.

- Örülök, hogy nem vettétek zokon, hogy mellőztelek titeket; igaz, hogy szépségben, csínosságban ti is versenyképesek voltatok, de nem tudtak olyan ravaszul nézni, mint az én Borim az ő huncut szemeivel; attól kezdve én nem tudtam más irányba nézni. Meg aztán most látom, hogy veszélyes is lett volna, mert itt az én leendő sógor-kám legalább egy súlycsoporttal magasabb osztályba tartozik, s mit tudhatom, hogy legalább a harmadik súlycsoporttal magasabb ólom-súlyú-e?

Újra az asztalhoz ültek, és létszámban megszorodva, folytatták az esküvői lakomát. Azzal biztatták egymást, hogy a héten már ki sem alhatják magukat, mert majdnem naponta esküvőn kell részt venniük.

A fiatal férjet, és az új vőlegényt ugratták, hogy két egyszerű falusi leányka milyen könnyen igába tudta őket hajtani.

- Könnyű volt, mert mi is akartuk nyakukba venni azt az igát, - jegyezte meg Ferkó. De nem is volt nagyon nehéz dolguk, tisztára csak a véletlen műve az egész, ha én nem szerettem volna a zöldhagymát olyan nagyon, Jancsi pedig valaki másra rá tudta volna sózni ezeket az ócska ékszereket, minden másképpen alakult volna. Még nekik sem volt szándékukban semmi ilyen merénylet a gyanútlan férfiak ellen, ők is csak kizárólag azt akarták, hogy olcsón nyaralhassanak.

- Nos, nézzétek az én Ferkómat! Mire merészkedik! Még jó, hogy nem azzal gyanúsít minket, hogy fondorlatosan befontuk őket, s kizsákmányoltuk a TSz-t. Mit gondoltok, fiúcskák, a bolti kiszolgálás nem munka? Nem az ilyen legénykéék bizony, sületlen beszédét, vagy szemtelen ajánlatait végighallgatni. A TSz járt legjobban, mert egy munkaegységre nem harminckettőt, hanem kilencvenet fizethettek.

- Jó, jó! De ezzel nem bízott meg, hogy gyanútlan fiatalokat ilyen súlyosan megadóztassanak.

- Mondhatom, hogy igazán megnőtt a bátorságod, mióta férj lettél. Úgy gondolod, hogy terhes az ügy, és majd elválhatsz. Megnyugtatlak, hogy, ha akarnál, sem válnék el; legfeljebb minden bűnödért azzal büntetnélek, hogy bizonyos ideig mindig zöldhagymát vagy hónapos retken kívül nem találneked. Mit gondolsz, ki unná meg a böjtöt?

Aztán Bori is belekapcsolódott az incselkedésbe.

- Bizony, fiúcskák, mi csak arra oktattunk ki titeket, hogy mennyivel olcsóbb egy asszonyt, egy feleséget eltartani, mint egy szeretőt.

- És ezt miből gondolod? - kérdezte a leendő após.

- Nézz ide, Apuskám! Én azért a kis aranykarikáért vállaltam, hogy a menyasszonya, két nap múlva a felesége leszek; s nézzétek ezeket az ékszereket, amit az előbb rám aggattak; bizony, az nagyon sokba kerülhetett, s ezért még csak meg sem simogathatott. Tavaly ezeket ajánlotta fel nekem. Hohó, barátocskám! - Gondoltam magamban, - barátocskám engem ilyen olcsón nem kaphatsz meg; szóval keveselltem, többet akartam...

- Megadta? De meg ám! Igaz, hogy legalább öt kilót leadott a vágyakozásában. A nélkül továbbra is kopoghatott volna az álla.

- Arra mi is kíváncsiak vagyunk, hogy mit adhatott.

- Azt, ami mindennél többet ér, a „nevét”, s ráadásul saját magát, teljes nagyságban. Hogy ezt komolyan tette, bizonyítja, hogy mióta engem ismer, nem csalt meg; hogy ezután se tehesse, arról én majd gondoskodom.

- A vidámság, egymás ugratása továbbra sem szűnt meg. Az új anyós jegyezte meg:

- Most már a három elárúsító nő közül csak egy maradt meg; - bár az is olyan szép, mutatós, és még jóval harminc alatt van.

Vera nevetett a célzásra, és kijelentette:

- Ígéretet teszek, hogy mához egy esztendőre, úgy hiszem, asztal mellett, ő is be fogja nektek mutatni a nagykövetségi attasét.

- A két húgocska nagyon mulatott a kijelentésen, de a világért sem árulták volna el nénikéjüket, hogy ő azt, hogy értette; s ők tiszteletben tartották annak jelentésével. Csak azt még ők sem tudhatták, hogy a körül már alaposan meg van fogva a háló.

Bözsi, a fiatal asszonyka nem állta meg, hogy mikor felbomlóban volt az asztal-társaság, hogy meg ne jegyezze:

- Bizony, ezek a férfiak még csak nem is sejtik, hogy mennyit ér egy-egy ilyen matyó lányka; választhattunk volna nagykövetet, követségi titkár, attasé, kormánykiküldött, amerikai milliárdos között; s ráadásul luxus-hajón nászutazhattam volna egy egész évig a világ körül, és én mégis csak ezt választottam magamnak, pedig csak két forintja volt zöldhagymára.

Nagy vidámság közben vettek búcsút egymástól.

++XIII++

Lezajlott a második esküvő is. Akárhogy is titkolták, kiszivárgott, hogy a két bolti eladó nem falusi kislány, hanem az egyik egyetemi hallgató, másik most érettségizett. A vőlegény közismert volt azért, hogy megnyerte azt a külföldi nagy építkezési pályázatot. Az, hogy a kislányok nyáron beálltak bolti kiszolgáló lányoknak, nem is volt szokatlan, mert az szokásos, hogy a tanulók nyári szünet alatt valamilyen munkában vegyenek részt, megismerkedjenek a fizikai munkával is.

Legfeljebb azon csodálkoztak, hogy azt senki sem vette észre, hogy csak álcázva vannak egyszerű matyó leánykának. Most mindketten jól mentek férjhez. Az esküvő idején a fél város kíváncsiságtól vezetve, ott volt az anyakönyvvezető hivatala előtt, és a felsült kísérletezők maguk nevettek azon, hogy a lányok hogy falhoz állították őket. A felsülés sem bántja őket, azzal mutatták meg, hogy hatalmas csokrokkal várták őket az anyakönyvvezető ajtaja előtt, aztán mikor indultak Afrikába, a pályaudvaron is hasonló módon búcsúztatták őket.

Ez az út nászútnak is megfelelt.

A fiatalság már kíváncsiságból is felkereste az üzletet, hogy lássák, hogy kik kerültek azok helyébe. Elcsodálkoztak, hogy ott most is három matyó kislány fogadta, ha nem is annyira szépek, de fiatalok, csinosak a beszédjük és magatartásuk is hasonló. Nem mertek ugyanúgy incselkedni a vevőkkel, mert gyanakodtak, hogy talán azok és álruhás hercegnők, és könnyen hálóba bonyolódhatnak.

Böskéék remekül érezték magukat Zalában, ahol őt azonnal, mint titkárnőt alkalmazták. Nem kellett Ferkónak tanítania, és a vizsgázatással törődni. Ketten nagyon jól kerestek. Bútort, s minden szükséges holmit kaptak apjától, így már kezdetben megkezdheték a gyűjtést kocsira. Jaj, volt szegény Ferkónak, ha valamelyik csinos gépírónőre, mert tekinteni, mert másnap már csak zöldhagyma került az asztalra.

Élvezettel olvasgatták a Boritól érkező leveleket. Bori elragadtatva írt a látott csodálatos tájakról. Küldött sok felvételt is. Jancsi nagyon jól keres, nem engedi őt dolgozni; már mindkettőjüknek külön kocsija van. Még egy év is beletelik, míg elkészül a sportkombinát. Nem unalmas, mert sok hazai mérnök is van ott, szerencsére mind fiatal és házasok, együtt jól eltelik az idő. Még jó, hogy nőtlen fiatal nincs, mert bizony, Jancsi kissé féltékeny, valószínű, hogy letörné annak a derekát, aki a feleségénél merne kísérletezni. Egyébként nagyon jó engedelmes fiú, neki sikerült bebizonyítani, hogy nem csak az állatokat lehet megszelídíteni.

A lányok távozása után Vera sem árusított tovább, annál inkább, mert lejártában volt az ő fizetések szabadsága is. Szeptember elején átvette a János-kórház igazgatói teendőit.

A beosztottjai majdnem mind idősebbek voltak nála, de részben személyesen, részben hírből már mind ismerték, tudták, hogy tudásban nem egyikük mögött sem. Sokat hallottak a szenzációs operációiról, s az eddig elért sikereiről. Hiába a mozgékony, kicsi női kéz, még ezen a téren is nélkülözhetetlen. Mikor az új kollégái összegyűlve üdvözölték új igazgatójukat, ő barátságosan sokáig beszélgetett velük. Természetesen ott volt a fogadók közt a Füreden jelentkező követségi titkárjuk is. Vera barátságosan fordult hozzá:

- Ni, ni, mi ugyebár már találkoztunk, és ismerjük egymást, ha jól emlékszem, Füreden a hajóállomásnál. Nagyon örülök, hogy maga is itt van. El sem képzelem, hogyan irigyeltem én akkor magát azért, hogy Egyiptomba utazhat, hogy ott láthatja azt a sok csodás látnivalókat, a Gúlákat, királýsírokat, s holdvilágos estéken hajókázhatnak a Níluson; természetesen nem egyedül, ilyen helyekre nem szokás egyedül menni, egy jól kiválasztott partnerrel kétszeres élvezet lehet. Sajnos, oda csak nagypénzű szerelmesek járhatnak el nászútra; ilyen magunkfajtának nehéz arra összegyűjteni a pénzt, mert bizony, az még egyedül is nagy összeget kíván. Már gondolkodtam azon, hogy valahol keresek egy megfelelő partnert, mert úgy gondolom, hogy még nem vagyok olyan öreg, hogy ilyen ne akadna. Sokan vannak, akik hasonlóan cselekszenek, ez már nem is feltűnő. Remélem, egyszer majd elmeséli nekem ez útjukat, és, hogy mit látott ott, bizonyára nagyon gyönyörű volt.

- Nem mondhatom. Igazán nem volt nagy gyönyörűség az utazás. Oda csak télen érdemes menni. Csak egy hétig időztünk ott, de az éppen elég volt. A hőmérő állandóan negyven fok körül mutatta a meleget.

- Hát, én sem éppen nyári hőségben gondolnám. Oda különben is utasok; azt a sok szépséget csak kettesben lehetne élvezni, és minden kööttség nélkül párosan andalogni, nem hivatalos utazásnál, hogy az ember minden perce le van kötve. Hiába, én már régen erről álmodozom. Mivel nem szándékom férjhez menni, felszedek valahol egy jó pénzes partnert, és egyszer valóra váltom az álmom.

- Kedves Igazgatónő! Ha meg nem sértem, megkérdezem, hogy nincsenek-e Mezökövesd vidékén rokona?

- Nekem? Ott, a matyóknál? Nem hinném.

Ugyan nem lehetetlen, mert én erdélyi székely családból származom, s onnan családunk sok tagja került ki az elmúlt idők alatt, akikről már nem is igen tudunk. Tudja, az én családom olyan lófőnek nevezett ősi család, de már régen lehagytuk az előnevet. De miért kérdezi? Egyszer a matyók kiállítást rendeztek itt a fővárosban. Ott láttam én egy matyó menyecskét abban a díszes népviseletben, a beszéde pedig az a jellegzetes palóc nyelv. Az nagyon hasonlított a mi kedves igazgatónőnkre.

- Kire? Mikor a Balatonnál bemutattak, esküt mertem volna tenni, hogy ugyanaz volt.

- Mondhatom, hogy bizony nekem kitörne a nyelvem, ha úgy kellene beszélnem. Tudja, mi székelyek, inkább nyújtjuk a hangunkat, lágyítjuk a beszédet, ami legtöbbször használt hangjaink az „i”, az „e”, és az „é”. Például: „Íédes emberem, hoci, ide azt a kiést”. Különböztet az, akire maga gondol, én is láttam Füreden, most ott elárúsító egy üzletben. De ne haragudjék, hogy kissé sértőnek tartom az összehasonlítást; - én is olyan trampli vagyok?

- Dehogy, dehogy! Kérem. Én azt valóban nagyon csinosnak láttam, de különben is csak kizárólag csak az arca volt hasonló...

- Dehogy haragszom, hiszen nincs miért. De nini, milyen szép címeres gyűrűje van, bizonyára valami antik ékszer; családi örökség?

- Igen. Ez családunkban apáról fiúra száll...

- Én úgy látom, hogy most megáll a menet, mert úgy tudom, hogy a fiatalabbak után kapkodnak a nők; vagy talán maga is úgy gondolkodik, mint manapság olyan sokan, hogy minek megházasodni, amíg másnak felesége van.

- Valóság, hogy még nem gondoltam házasságra, tudja, a mai nők, a mai életfelfogás, a mai erkölcsök...

- Igaza van; a nők kissé félremagyarázzák a felszabadulásukat, de ebben a férfiak hathatósan segítik is, bemagyarázzák, hogy a jogaik egyenlők. Ebben igazuk is van, de arról hallgatnak, hogy a következő nemzedékek annál inkább különböznek. Nos, de ezekről a kérdésekről majd máskor hosszabban is elbeszélgethetünk. Az biztos, hogy a mai nők nagyon engedékenyek, soknak csak inteni kell, másoknak elég egy kis családegyesítés, vagy az igényesebbeknek imponálni kell tudni, akkor kész a siker.

- Igaza van, tényleg ilyen a mai helyzet. De kérni szeretném, hogy támogassa azt a kérésemet, melyben az áthelyezésemet kértem...

- Nem értem. Miért akar innen elmenni? Szó se lehet erről. Ha tehetem, meg is akadályozom. Nekem szükségem van a maga munkájára; tudom, hogy eddig is sok hathatós gyógyszert sikerült kikísérleteznie; most pedig pontosan olyanon dolgozik, amire nekem, mint sebésznek van nagy szükségem az operációknál. Sőt, már is kértem, hogy nevezzék ki mellém helyettes igazgatónak. Más munkát egyelőre nem is adok, hogy nyugodtan dolgozhasson. Tehát maradni fog. Fel sem küldöm a kérvényét. Nem engedem el innen. Nálam pedig meg kell szoknia az engedelmességet! Meg aztán egyenesen sértő lenne rám, hogy alig foglaltam el a beosztásomat, a beosztottjaim már is menekülnek tőlem. Zsarnokság, vagy valami hasonló nem ok nem lehet, tehát csak arról lehet szó, hogy nem tudja nézni a ráncosodó arcomat. Vagy van valami olyan oka is, hogy nem mer maradni? Feleljen! Marad, vagy nem marad?

- Maradok - nyögte ki végre, aztán meghajolt, és távozott...

++XIV++

Vera a regényét mindig a hivatali idő után az irodájában írta. Az naponta szaporodott pár lappal. A regény tulajdonképpen az ő történetüknek hűséges tolmácsolása volt; természetesen a hely- és a személy-neveket megváltoztatta. Egyedül a cím volt az, ami a valóságra mutatott.

- HÁROM MATYÓ LÁNY -

Regény. Írta:

Dr. Beke Veronika

Az ő történetükön felül fel volt abban sorolva a főhős minden eddigi kalandja, próbálkozása. Természetesen ugyanúgy az érdemei a tehetsége is. Az is burkoltan el volt rejtve, hogy a főnöknő, valóságban az író kezdet óta szereti azt a valakit, de az a célja, hogy a hibáit lenyesegethesse.

Az előző napon írt lapon a főhős elért sikerét emeli ki, és már utal arra, hogy a főhősnő már elérte azt a célt, melyet maga elé tűzött. Most már következhet a megoldás, a befejezés. Hiába gondolkodott, nem tudta, hogy fejezze be hatásosan. Ahogy így törte a fejét, kopogtak az ajtaján. A főorvos lépett be.

- Jaj, de örülök, hogy jön, Bandi! Először történt meg, hogy a nevéen szólította. Hiába töröm a fejem, nem tudok jó befejezést ki-sütni. Lehet, hogy ketten többre megyünk. Üljön le és beszélgessünk! Legelőször azt mondja meg, hogy miért keresett?

- Nem sok az egész, csak azt a kérvényt akarom beadni, és arra kérni, hogy támogassa a kérelmet. Az áthelyezésemet kérem.

- Az lehetetlen. Annyira utál engemet?

- Ugyan, hogy gondolhat ilyet? Csak végtelenül fáradtnak érzem magam, az utolsó hónapok megviseltek. Valami mással kell foglalkoznom.

- De azt itt is megoldhatjuk.

- Nem! Megyek! Minden megyek! De a kartársnő valamiben a segítségemet kérte; természetesen annak a kívánságának feltétlenül eleget teszek.

- Nem sok az egész. Nézze! Egy regényt írtam. Ez már a második lesz. Eljutottam már a befejezésig. Hiába töröm a fejem, nem tudom eldönteni, hogy lenne a legjobb. A legtöbb regény azzal végződik, hogy a főhős és a főhősnő egymás nyakába borul. Ez ugyan jó, de unalmas, elkoptatott, megszokott. Aztán mostanában teljesen belehabarodtak az ókori és a jelenkori drámákba, vagyis a főhős rendszerint elbukik, és sokszor halál a vége. Ez a nézőknek, olvasóknak már a könyökén jön ki. Csodálkoznak azon, hogy ma már nincsenek olyan hősök, akik győznek, bármilyen nehézségek is tornyosulnak az útjukban. Egyszerűen: nem megszokott befejezést akarom, hanem valami újszerűt. Arra kérem tehát, hogy itt ezt a csomag lapot olvassa át, és találjon ki valami jó befejezést hozzá; szóval: legyen a társ-szerzőm. Átviszem a szobámba, és át is olvasom, most úgy sincs semmi más dolgom.

- Itt van ez a köteg; másodpéldány. Nagyon köszönöm, hogy segít. A főorvos magával vitte a kéziratot, csak a szobájában tekintett bele. Megdöbbsent, mikor a címet meglátta, hogy az csak róla szólhat.

Nagy izgalommal kezdte olvasni. A bevezető részek határozottan tetszettek neki.

Aztán megjelent a főhős, abban valóban magára ismert; mindig jobban és jobban elborult a homloka. Végig olvasta, de azt észre sem vette, amiket a maga javára magyarázhatott volna, pedig nem volt az úgy elrejtve, hogy ne lehetne felismerni a főhősnő igazi szándékát.

++XVI++

Vera Bandi távozása után rájött, hogy mi lenne a legjobb megoldás, és hogy már sötétedni kezd, még mindig írt. Egyszer mintha valami éles csattanást hallott volna, de nem figyel rá; csak akkor eszmélt a valóságra, mikor a főnővér robbant be a szobába.

- Igazgató néni! A főorvos úr öngyilkosságot követett el a szobájában.

Vera rohant oda. Eszméletlenül feküdt, de az ő gyakorlott szeme azonnal látta, hogy még él.

- Hamar! Vitesse a műtőasztalra! Mindent készítsenek elő. Ruhát leszedni! Mozogjon már! Én telefonálok a társaknak, hogy jöjjenek asszisztálni.

Aztán megindult a gépezet. Ott voltak a markos ápolók, a lövésre szaladtak oda. Már vitték is. Pillanatok alatt ollókkal lenyírták a ruháját, testét s a seb környékét benzinnel lemosták, de még mindig omlott a vére. A telefonálásra az orvostársak is beszaladtak. Vera haragosan mordult rájuk:

- Mit bámultok? Mozgás!

- Már mozoghatunk, ezen már úgysem segíthetünk, mert nem maradt benne vér - mondta az öreg tanár társa.

- Ha még valaki ilyet mond, beleszúrom ezt a sebészkést. Nem látjátok, hogy él? Ha nincs vére, adok én, van nekem elég, a vércsoportunk egyezik. Én operálok. Te kollégám, készülj fel addig a vér-átömlesztésére. Ti mindent adjatok kézhez.

Máris felnyitotta a mellkast, és pillanatok múlva már mutatta is a golyót.

- Minek vesz a kezébe pisztolyt, aki még csak célozni sem tud, vagy tanulókorában óra helyett is a nők után futkosott. - No, mi lesz azzal a vérátömlesztéssel? Mozogjatok. Hozzátok a raktárból a tartalékkészletet.

- Ne haragudj Verácskám, de én többet tőled nem veszek.

- Micsoda? A legöregebb engedetlenkedik...

A friss vérnek megvolt a hatása, a segédtanár megszólalt:

- Megél... Megmarad...

- Még, még, tovább adni a vért, - sürgette Vera.

- De kartársnő, egy személytől többet nem szabad...

- Mondtam, hogy még, neki nem szabad meghalnia, mert akkor én lennék a gyilkosa; majd adtok nekem más, most nem szabad késlekedni. - De már akkor ő is kezdte elveszíteni az eszméletét a súlyos vérvesztés miatt. Aztán mind körülötte forogtak, hogy a tartalék vérkészletből elegendőt adjanak neki. Aztán mindent elrendeztek, a beteget egy szobába vitték, egy orvos vigyázott tovább is rá ott; Verát is elhelyezték egy egyágyas szobába. Ott térítették eszméltre. Első kérdése az volt:

- Él-e?

- Igen - mondta az öreg kollégája. De erről az operációról hetekig fognak írni nem csak a hazai, de a világlapok is. Ilyen még nem fordult elő, hogy maga az operáló orvos adjon vért operáció közben. Ne haragudj rám, de ha teljesen helyrejössz, alaposan a fenekedre verek ilyen könnyelműségért. Érted megtettem, amit tettem, pedig tudtam, hogy ha bármelyiketek meghalt volna, engem csuktak volna el. Nekem az lett volna a kötelességem, hogy azt, ami történt, megakadályozzam. Azon csodálkozom még most is, hogy mindketten éltek még, nem haltatok meg!

- Jól van, te dörmögő, megérdemlem, hogy összeszidj. Az a fontos, hogy az operáció sikerült, a beteg él. Én pedig most felkelek, és megyek haza.

- Mész, majd megmondom, hová! Majd én lecsukatom magam! Még azt sem tudjuk biztosan, hogy jó vértadtunk-e nektek, nem volt idő vizsgálatra. Te most beteg vagy, tehát én rendelkezem! Samu, - szólott egy fiatal orvoshoz, - ide állsz, vigyázol rá, ha nem engedelmeskedik, kötözd le az ágyhoz. Innen két napig ki nem szabadulsz...

- Ne dörmögj már, én így fekve is elfogadom. Nem én leszek az első, aki fekvő nőtől kap pusztit, ez aztán helyreállította a hangulatot; mindnyájan örültek a sikeres operációnak.

Különösen csodálták fiatal igazgatónőjüket. Ilyenre nem valószínű, hogy még egy orvos vállalkozna. Igazán megérdemli a hírnevét. Aztán lassan egyenként eltávoztak, csak egy segédorvos Veránál, egy az operált betegnél maradt. Mikor a főnővér belépett, kérte, hogy a fiókjában talál egy csomag gépelt lapot, az a készülő regénye; itt ráér, és unalmában átolvassa. Tulajdonképpen azért kérte, mert mikor a sebesültet vitte át a műtőbe, az általa átadott példányt ott látta az asztalán, s fedőlapján pár sor kézírást. Gyorsan felkapta a szobájában bedobta a fiókjába, és sietett, hogy bemosakodjon. Nem volt arra ideje, hogy elolvassa, mi van rajta.

Hamarosan visszatért a főnővér a regénnyel. Sietve vette át, s már olvasta is, természetesen nem hangosan; tudta, hogy az csak neki szól:

„Tekintettel arra, hogy ez nem vígjáték, és nem is dráma, szerintem tragikomédia. Komédia a női szereplőknek, tragédia a főhősnek. De az a szokástól eltérően nem a dráma végén bukik el, hanem már azelőtt elbukott, mielőtt ismerték volna. Mire ő rájött, már minden késő volt; ő viszonzást nem is remélhetett. A vége tehát az, hogy meghalt, mert szeretett.”

- Samu! Ugy-e, ez a neved?

- Igen.

- Tudod-e, hogy minden szerelmes óriási nagy számár? Pontosan olyan, mint a kocavadász, vagyis löni tud, de célozni nem. A szerelmes ugyan ismeri a betűket, talán össze is tudja olvasni, de, hogy mit olvasott, arról fogalma sincs...

- Bizony, valahogy ilyen formában van.

- Ez ideig még csak nyakig.

- Kibe?

- Beátába, a kis segédorvosnő kollégámba.

- Ez még nem hiba. És Ő?

Közben nyílt az ajtó, belépett az említett fiatal orvosnő, nem vették észre.

- Hogy én szeretem, az biztos; hogy Ő, azt nem tudom.

- Kérdezted?
  - Eddig megmondani sem mertem. Nem hogy kérdeztem volna.
  - Nem értem. Miért?
  - Mindig olyan különösen mosolyog, mikor erre célozni akarok.
  - Mondtam már, hogy a szerelmes óriási nagy számár. Mosolyog, mert örül.
  - Gondolja a Tanár Néni?
  - Nem csak gondolom, hanem tudom. De kérdezd meg tőle! Ott áll a hátad mögött.
- Mint a villám, úgy fordult meg, de mielőtt szólhatott volna, az csakugyan olyan rejtélyes-formán mosolygó kislány a nyakába borult, és megcsókolta.
- Megelégszel-e? Elfogadod-e feleletnek? Feleltem, pedig nem is kérdeztél.
  - Mondhatom, valóban igaza volt a Tanár Néninek; nagy számár voltam eddig.
  - Örülök, gyerekek, a ti örömetöknek. Ma volt itt tragédia, dráma; pedig legtöbb néző inkább a vígjátékot szereti.

++XVII++

Pár nap múlva Vera kiheverte a nagy vérveszteséget, de elhatározta, hogy Bandival csak akkor találkozik, ha egy kissé megerősödik.

Táviratozott Bözsének és Boriéknak, hogy június hó tizedikén legyenek Füreden. Levélben majd részletezi, hogy mi a terve. Aztán kikutatta, hogy ki volt a rágógumi sofőrje azon a bizonyos napon. Nem is volt nehéz, egy ismert autóversenyző, akit már személyesen is ismert. Felkereste. Az nagy nevetések között elmesélte annak a történetét és az előzményeit. Ugyanis Badacsonyan mulattak egy nagy társaságban. Ott mindenről szó volt, így egyikük sem tudja lépre csalni; egyedül Bandi kardoskodott, hogy ő akár már holnap felveszi egyiket a szobájába; mindenkit lehet, csak ismerni kell a módját. Ő tréfából megjegyezte, hogy akár fogadni is mer, hogy egyiket sem sikerül levenni a lábáról. Bandi felsóhajtott:

- Volna csak egy luxuskocsim!

- Ha csak az kell, van nekem, szívesen rendelkezésedre bocsátom, de előbb fogadjunk!

- Fogadtunk öt üveg pezsgőbe.

Mikor közölte, hogy mint amerikai milliomos kíván fellépni, én felajánlottam, hogy leszek a sofőrje, titkára, tolmácsa, vagy, ami kell. Megjelentük ott, tolmácsoltam. Nekem remek multság volt az a jelenet, ahogy az a kislány nézte, ahogy beszélt, valami undor volt olvasható az arcáról, füttyült az ígéretésre, pedig ígértem is, hogy én a milliomos helyett szívesen szórakoztatnám a hosszú tengeri úton. Az eredmény az lett, hogy mindkettőnket a szó szoros értelmében kidobott. Azért ne haragudjék Kedves Professzornő, hogy szívesen szórakoztatnám akár egy éven túl is az eleven kis Bözsikét, őszintén bevallom. Szóval az öt üveg pezsgőt én nyertem meg. A három matyó tündért láttam is az üzletükben, de mindjárt láttam, hogy ezeket más fából faragták, így biztos voltam abban, hogy a fogadást én nyerem meg. Az teljesen biztos, hogy szeretném őket személyesen is ismerni.

- Tudja mit? Én személyes ismerősük vagyok. Vigyem le a verseny kociján, június tizedikén Füredre, Bemutatom...

- Rendben van, rendelkezésére állok.

- Június tizedikén korán reggel megjelent a betegszobában Sanyi és Beáta, a két segédorvos. Közölték Bandival, hogy azt az utasítást kapták, hogy mentőkocsival szállítsák őt a Balatonhoz. Kórházi kezelésre nincs szükség tovább, a lábadozás idejét ott töltse le.

- És, ha én nem akarok menni?

- Arra is kaptunk utasítást, hogy neked nincs önrendelkezési jogod; te arról önként lemondta, mikor öngyilkosságot kíséreltél meg. Ő adott vért, tehát az ereidben az ő vére csörgedez, így ő rendelkezik veled.

Bandi hallotta, hogy Vera mit tett érte, így nem mert ellenkezni.

- Igazatok van. Engedelmeskedem. Megyek!

Útközben megkérdezte Samut:

- Ott voltatok az operációnál?

- Mindketten ott voltunk.

- Először meg akarta pofozni az öreg tanár kollégáját, mert azt találta mondani, hogy már menthetetlen vagy. Teljesen levéreztél.

Villámgyorsan megoperált; alig vettük észre, és már is kész volt. Akkor kényszerített, hogy majdnem az összes vérét pumpáltuk át beléd, s nála pótoljuk a tartalékkészletből.

Ellenkezni nem mertünk, úgy villogtatta kezében a sebészkezt. Az biztos, hogy féltünk attól, hogy mindketten meghaltok.

- Érthetetlen, és csodálatos nő; érthető, hogy ilyen fiatalon világhírű lett. Tudom, hogy az operáció után te örködtél az ágya mellett, mondott az alatt is valamit?

- Valami olyasmit, hogy óriási számár vagy, mint minden szerelmes.

- Ebben igazat adok neki.

- Én ugyanazt feleltem akkor neki. Elpanaszoltam, hogy szerelmes vagyok; szeretem Beátát, és gyáva vagyok azt megmondani neki.

Úgy látszik, hogy ő mindenhez ért; egy percen belül úgy intézte, hogy Beáta kérés nélkül megcsókoljon, és ezzel jelezte, hogy ő is szeret engem. Azóta végtelenül boldogok vagyunk.

- Semmi másról nem volt szó.

- De igen, - szólt Beáta -, én is hallottam, mert ott álltam a Samu háta mögött. Olyasfélét emlegetett, hogy a kocavadászt arról lehet felismerni, hogy löni ugyan tud, de célózni nem. Valószínű, hogy diák korában is fontosabbnak tartotta a szoknyák után futkosni, mint megjelenni az anatómia órákon. Még most sem értem, hogy mire célózhatott.

Különösen a folytatását nem értettük. Valami olyasmit emlegetett, hogy vannak tudósok, zsenik, akik ugyan az elemiben megismerkedtek a betűkkel, talán még olvasni is tudnak, de ahhoz, hogy meg is értsék azt ahhoz rövid az eszük.

- Bizony Bandi megértette mindez; nagyon elgondolkodott, nem is szólt mindaddig, míg meg nem érkeztek. Észre se vette, hogy hová vitték.

A mentőkocsi hátul a kert felől tért be a ház mögé. Bandit a kísérei egy kis szobába vezették, amelyen látszott, hogy az egy modernül berendezett leányszoba. Ott elhelyezték a heverőn. A következő pillanatban két fiatal pár lépett be. Az egyik asszonyka megszólalt:

- Szeretettel üdvözljük kedves vendégünket! Érezze magát jól, itt nálunk, mert hosszú ideig a vendégünk marad.

De gondolom, hogy illő bemutatkoznunk.

- Az én nevem Beke Erzsébet, ez a férjem pedig Kemény Ferenc vegyészmérnök, ő a nővérem Beke Borbála, és a férje: Kerekes András építészmérnök.

- Valószínű, hogy ismernek, tudják a nevemet is, de azért én is bemutatkozom: Kelemen András orvos vagyok, a világ legnagyobb számara.

- Nono! Ilyet ne mondjon, Doktorka! Mi is olvasunk újságot, így tudjuk, hogy tudós, és zseniális találmánya hálára kötelezi az egész világot.

- Az lehet, hogy mint vegyész tudok valamit, de ez nem zárja ki, hogy mint ember a legnagyobb számár lehessenek.

- Ezt nem értjük. Megmagyarázná?

- Szívesen. Ismerem a betűket, de nem tudok olvasni.

- Így még érthetlenebb. Egy tudós, aki nem tud olvasni...

- Pedig úgy van!

- Talán koccintsunk! Egy kispohárával nekünk sem árt. Bizalmasan beszélni tegezés nélkül nehéz.

- Most már tisztán látok. De engedjétek meg, hogy előbb én kérdezzek tőletek valamit. A te feleséged nem is olyan régen hagymát árult; én pedig, mint rágógumi- király, egy negyedmillió dollárt ígértem neki; ha egy évig velem hajókázik a világtengereken; természetesen a saját jachtomon, mely Trieszt előtt horgonyozik az Adrián. Az a valóság, hogy én csak rövidebb útra vittem volna.

- Én már akkor is tudtam, de óriási szerencse volt, hogy az én Ferkóm hallotta, mert ugyanúgy megtanult volna repülni, mint a dzsesszdobos, akinek még a mai napig sem adtam vissza az ötszázforintosát.

Elmesélnéd, hogyan ismerted meg a feleségedet, tudtad már akkor, hogy áruhás hercegnő?

- De jó, hogy tudtam, egy évig voltam a vőlegénye, de még akkor sem; csak az esküvőm napján tudtam meg, hogy nálam sokkal okosabb.

Aztán részletesen elmondott mindent, ami az első hagyma-vásár és az esküvő között történt.

Bori szólt közbe, nagy nevetés közben mesélte az ő esetét:

- Nagy szerencséd, Bandika, hogy én hallgatni is tudok.

Még a mai napig sem mondtam el neki, hogy az én miniszter-helyettesem, mint a titkárnőjével, velem a Níluson szeretett volna hajókázni, és andalogva csodálni a piramisokat, és a királýsírokat. Hallgattam, mert jól ismerem, nagyon féltékeny az én uracskám. Nagyon vérmes ember, és nagy baj származhatott volna a dologból.

- De te is olyan becsületes úton jutottál hozzá, mint Ferkó?

- Szó se róla. Egészen más volt. A szokott utat követtem. Intettem, nem jött. Hívtam, nem jött. Virágokat hordtam a virágosnak, nem jött. Mindent ígértem, nem jött. Mesés ékszereket vittem, nem jött. Megszánt, adott két fényképet; csak később jöttem rá, hogy az penitenciát jelentett: egy teljes évig naponta kellett látnom, és még sem volt az enyém.

- Aztán hogy sikerült a végén elérni a célotat?

- Egyszerű volt. Hazajöttem, és megkértem a parasztlány kezét. Egy kis rongyos aranykarikáért megtette, amit ékszerekért nem volt hajlandó; követett Afrikába, és azóta is boldogan élünk.

- Köszönöm, hogy mindezt elmondtátok, határozottan sokat okosodtam. Lehet, hogy ha most kezdenék olvasni, nem csak a betűket ismerném, hanem meg is érteném, amit azok mondani akarnak... Csak még egyszer a kezembe kerülne az a könyv.

- Micsoda könyv?

- Az a regény, amelyiket Vera írt. Az adta a kezembe a pisztolyt. Abból a könyvből már mindent megtudtam, megismertem, amit ti itt most elmondtatok. Sajnos, nem értettem meg abból azt, amit értenem kellett volna. Bizony, nagy igazsága volt Verának, mikor az operáció után azt mondta, hogy a szerelmes a világon a legnagyobb számár...

- Hogyan? Te az operáció után beszéltél Verával? Mi úgy tudtuk, hogy nem.

- Nem beszéltem. Én őt az öngyilkosság előtt pár órával láttam. Megértem, hogy azóta nem keresett fel. Ez a mondása csak a kis doktorka útján jutott el hozzám. Felesleges titeket arra kérnem, hogy meséljétek el a történeteket, de megmutathatnátok s magnószalagokat, a felvételeket, ha itt vannak; gondolom, hogy jót mulattatok azokon.

Volt idő bőven, mert Vera csak későbbre jelezte az érkezését.

Sorban lejátszották az összes felvételt, végignézték a képeket. Jót mulattak azokon, pedig sok az ő rovásukra ment.

De felismerték azokon sok jó ismerősüket, sőt, még a közéleti szereplőket is. Észre se vette az idő múlását. Végül Ferkó vette észre, hogy a versenykocsi befordult az udvarba.

- Tűnjünk el gyorsan! Itt vannak.

Mielőtt Bandi érdeklődhetett volna, már el is tűntek a szomszéd szobában. Becsukták az ajtót. Sejtette, de nem tudhatta, hogy mi következik.

++XVIII++

Bandi figyelte az ajtót, - egyszerre kitárult, és megjelent a legidősebb elárusítólány díszes matyó öltözkében.

- Nini! Kit látok, milyen meglepetés! Hiszen ez, az én követségi titkárom. Csak nem akar meghívni újra csónakázni a Nílusra? Megnézni a gúlákat, királysírokat?

- De bizony, az a szándékom.

- Oh, a gyalázatosok! Bizonyára elárulták a tervemet?

- Nem árultak el ők semmiféle tervet. Csak az történt, hogy odaát a túlvilágon én is meg tanultam nem csak ismerni a betűket, hanem értelmesen olvasni, és meg is érteni, amit azok rejtegetnek.

- Felborítottad az egész tervemet!

- Látod, hogy mennyit tanultam odaát? Ezt is megértettem. Tegeztél... Aztán meg a legutolsó találkozásunkkor arra kértél, hogy én írjam meg a regény befejezését.

- Tudom, olvastam, amit a lapra firkáltál. Hülyeség!

- Azzal bizonyítottam azt, hogy mindig neked van igazad, és én vagyok a világ legnagyobb számara.

- És már úgy gondolod, hogy nem vagy az?

- Nem, mert rájöttem, hogy már régen meg kellett volna kérnem ennek a matyó lánynak a kezét.

- És ha nem adja?

- Nem tagadhatja meg a saját vérért, mert mind bennem kering...

- Valóban kezdesz okosodni...

- Az egész világ előtt bevallom, elismerem, hogy nagyon rossz voltam; de te annál jobb; drasztikus módon, de kiűzted belőlem az ördögöt.

Most ígéretet teszek arra, hogy ezután jó leszek. Mondd már ki végre, amire várok!

- Nem. Várj! - Aztán kikiáltott az ajtón: Sofőr!

Az ajtón a kiáltásra az autóversenyző lépett be.

- Én vagyok a tanú!

- Miféle tanú? Különben is elkéstél, a bűnös mindent bevallott. Itt nincs szükség többé semmiféle tanúra.

- Pedig éppen ezért kell tanú, hogy mindent bevallott.

Azzal kisietett, már hallatszott, hogy felbúgott a motor. Utána kinyílt a szomszéd szoba ajtaja, és bejöttek mind a többiek. Nagy beszélgetés kezdődött.

Bori kezdte:

- Nos, széna vagy szalma?

- Tudom, hogy mire gondolsz; megtörtént a gyónás, már előzőleg leróttam a penitenciát, de még nem történt meg a feloldozás.

- De lesz! - jelentette ki Vera.

Ekkor nyílt az ajtó, belépett rajta a sofőr kíséretében egy öregúr, akinek a mellén keresztül egy széles, nemzetiszínű szalag húzódott.

- Ugy-e, mondtam, te pupák, hogy szükséged lesz tanúra; a gyá-moltalan még násznagyról sem tudott gondoskodni. Szerencsére, én mindig ott vagyok, mikor szükséges; emlékezz, hogy a világ-körüli útra is el akartalak kísélni.

Tudom, hogy mindig szükséged van valakire, aki kisegít.

- Most pedig állj ide mellém. Felelj ennek az embernek a kérdéseire. Ha jól felelsz, ígérem, hogy elkísérlek téged Egyiptomba.

Az esküvő a szokott módon megtörtént, a befejezés már nem a megszokott módon történik.

A vőlegény szemében könny csillogott; letérdelt a felesége előtt, kezeit, ruháját csókolgatta.

Aztán meghatott hangon folytatta:

- Erre érdemtelen voltam. Tanultam. Ez a három matyó leány megtanított arra, hogy valóban van női egyenjogúság, de az egészen más, mint ahogy azt én, és oly sokan mások magyarázzák.

A jogok egyenlők, de a jogokkal élni is tudni kell, de sohasem visszaélni. Volt, van, és lesz olyan nő, aki odadobja magát bármikor, és bárkinek.

De mindig volt, és mindig lesz olyan is, aki a vérét adja annak, akit szeret. Én azt kaptam, pedig nem érdemeltem meg.

**** VÉGE A REGÉNYNEK ****

Finta István lányával és unokájával